

DE

DELAVSKA ENOTNOST

19. SEPTEMBRA 1970 — ŠT. 37 — L. XXVII

Kaj z industrijo na manj razvitih področjih?

V dosedanjih razpravah o možnostih razvoja manj razvitih predelov Slovenije v družbeno političnih organizacijah in republiški skupščini je prevladovala ocena, da bodo imeli pri pospeševanju razvoja teh območij najpomembnejšo vlogo med gospodarskimi področji industrija, kmetijstvo in turizem, razumljivo odvisno od razmer na posameznem območju. Koncept razvoja industrije manj razvitih območij pa bi se moral opirati predvsem na sedanji obseg, strukturo in značaj industrije, delovne sile, ki je na voljo, in surovinske osnove za razvoj industrije.

Pri ugotavljanju, kakšne možnosti razvoja ima industrija na manj razvitih območjih, pa je treba upoštevati, da tehnični napredek z novo tehnologijo ter uvajanjem avtomatizacije na podlagi kibernetike vnaša nove elemente v industrijsko proizvodnjo. Industrija se vse bolj koncentriira v večjih krajih ali v njihovi neposredni bližini. V veliki meri je temu vzrok precejšnja odvisnost posameznih industrij od drugih gospodarskih organizacij ter storitvenih obratov, vključno znanstveno-raziskovalnega dela. Le tako se lahko zadrži korak s hitrim razvojem (Nadaljevanje na 4. strani)

DELAVCI GRADBENO INDUSTRIJSKEGA PODJETJA INGRAD CELJE O STALIŠČU SLOVENSКИH SINDIKATOV

IGNAC MOHORKO (prvi z leve), KV tesar, preživlja ženo in tri otroke, mesečno zasluži nekaj več kot 1000 din: »Ja, imeli smo sestanek in so nam povedali, kaj hočejo doseči sindikati. Vendar doslej v našem podjetju v tem smislu niso še nič storili, da bi nam izboljšali zasluzke. In da se sindikat poteguje za delavce, je čisto prav. 800 din sicer ni veliko, ampak marsikje še toliko ne dobijo. Po mojem mišljenju bi bilo v našem podjetju bolje, če bi zmanjšali število režijskih uslužbencev in če bi vselej pravočasno dobivali material, ki ga potrebujemo. Ne vem, če je prav, da povem, ampak mislim, da bi tudi sicer morali izboljšati organizacijo dela, da bi z njo »pokrili« tisto, kar izgubimo, ko ponudimo nizko ceno, da bi na licitacijah dobili delo.« JAKOB PODCENENSEK (drugi z leve), KV zidar, preživlja ženo in štiri otroke, mesečno zasluži med 1100 in 1200 din: »Sindikati je delavska organizacija in prav je, da se poteguje za delavce. Vendar pa je najmanjši zasluzek 800 din odločno prenizek za današnjo draginjo, saj s tem denarjem še samec komaj živi. Sicer pa mislim, da

bi tudi ob dohodku, ki ga naše podjetje zdaj ustvarja, lahko bilo precej bolje, če bi vsi skupaj bolj varčevali pri materialu in če bi zmanjšali število neproduktivnih kadrov. Tisto, kar pri nas delata dva, bi v pisarni lahko opravil samo eden.« AVGUST FRIŠEK (v sredini), PK gradbeni delavec, preživlja ženo in tri otroke, mesečno zasluži nekaj več kot 700 din: »Če si skromen in sam, bi z 800 dinarji lahko živel. Če pa je družina, je denarja odločno premalo. Prav pa je, da je sindikat to vprašanje postavil na dnevni red. Če bo zadosti vztrajen, bi se njegovo priporočilo morda celo uresničilo. A tole vam povem: za delo moramo vsi skupaj bolj poprijeti; tisti, ki so za to odgovorni, pa ga morajo tudi bolj organizirati. Potlej bi se veliko izboljšalo.« FELIKS PAŠČINSKI (drugi z desne), priučen tesar, preživlja ženo in sebe, ker so otroci že pri kruhu, mesečno zasluži kakih 700 din: »Prenajhne plače so in prevelika draginja je! Pozdravljam pa pobudo sindikatov in jim želim veliko uspeha. Potem bodo morda postavili na

dnevni red tudi vprašanje, koliko bi ob današnjih razmerah vsakdo moral zaslužiti v rednem delovnem času, da se mu ne bi bilo treba izčrpavati še popoldne. Pri sedanjem zaslužku in tudi pri 800 dinarjih, kot je predlagano, se dopolnilnemu delu ni mogoče izogniti. Sicer pa ne vem, kaj naj bi še povedal. Morda to, da vse preveč razmetavamo z materialom, čeprav potem to plačujemo tudi iz lastnega žepa, ker je pač dohodek podjetja manjši.« PAVAO RUMIHA (skrajno desno), ZPK tesar, preživlja ženo in očeta, mesečno zasluži približno 950 din: »Najmanjši zasluzek, kot ga predlagajo sindikati, je resnično najmanjši, ob današnji draginji. Dobro in prav pa se mi zdi, da se je sindikat zavzel vsaj za tak zasluzek; tako bo sčasoma lahko zahteval več. Reči pa moram, da nam vsem po vrsti manjka znanja in da zaradi neznanja uničujemo material, škodo pa trpimo vsi skupaj. Razen tega bi vsaj v našem podjetju potrebovali še več strokovnih ljudi, takih, ki bi znali delo dobro organizirati.«

Doseči hočejo več, kot je dogovorjeno

V celjskem podjetju INGRAD nihče izmed 2000 članov kolektiva ne zasluži manj kot 800 dinarjev. Izpolnili so vse samoupravne dogovore, ki so jih letos sklenila gradbena podjetja v naši republiki

N(adaljevanje na 3. strani)

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1
Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGES, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

OB OBLETNICI ZDRUŽITVE SLOVENSКИH ŽELEZARN

S skupnimi prizadevanji nadomestiti zamujeno

Enoletni rezultati skupnega dela dokazali upravičenost integracije slovenskega železarstva • Srednjeročni načrt razvoja slovenskih železarn daje prednost kvalitetnim premikom v proizvodnem programu, realizacija tega programa pa bo Slovenijo po proizvodnji jekla vključila med razvite evropske države

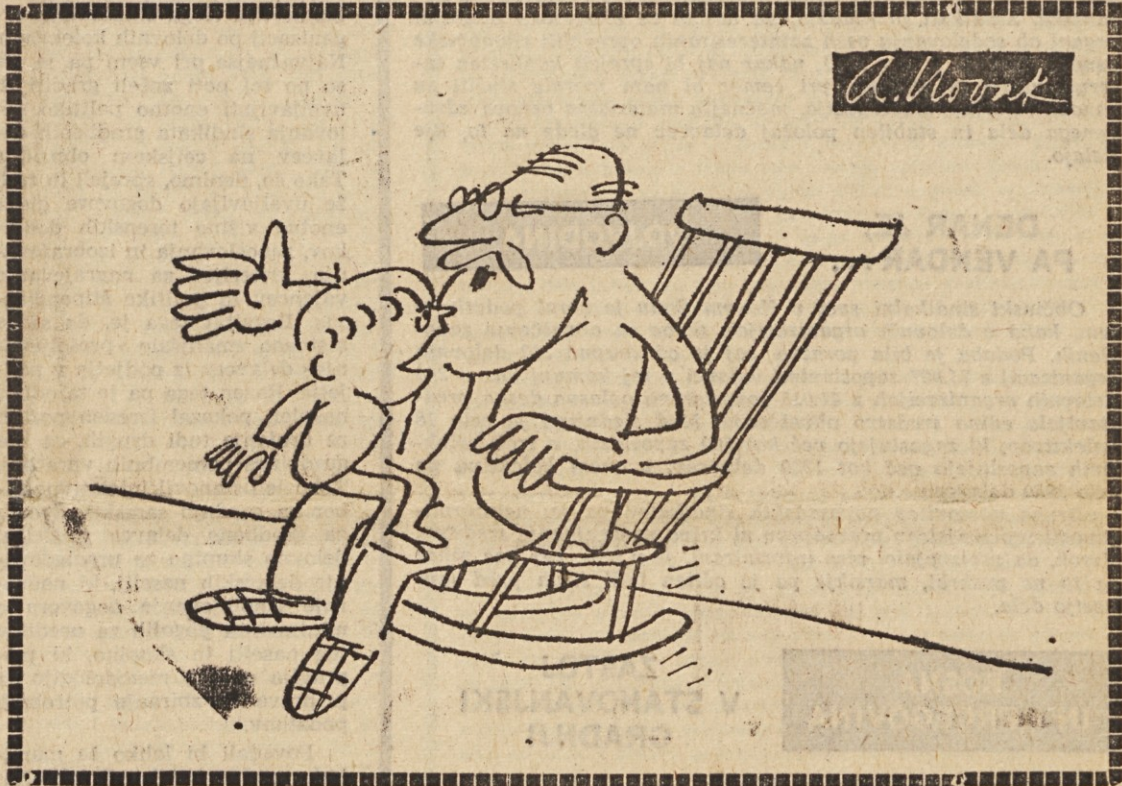
Dejstvo, da je delavski svet Združenega podjetja slovenskih železarn zasedal 15. septembra — na isti dan, ko so se lani slovenski železarji na referendumu odločili za integracijo v obliki združenega podjetja — je sicer dajalo temu zasedanju nadahnil proslavo te obletnice, vendar res le samo nadahnil. V bistvu pa je bilo to zasedanje — bilo je v Gospodarski zbornici v Ljubljani — posvečeno analizi bilance dosedanjega skupnega poslovanja, predvsem pa pogledu naprej, se pravi načrtu srednjeročnega razvoja slovenskih železarn v letih 1971—75.

Predsednik najvišjega samoupravnega organa slovenskih železarjev TOMAZ ERTL je razpravo o dosedanjem delu združenega podjetja povzel z naslednjo ugotovitvijo: »Kljub različnim težavam je naša integracija dala mnoge dobre rezultate — po zaslugi prizadevanja naše skupne direkcije in seveda prizadevanja delovnih kolektivov vseh treh železarn. Ti rezultati dokazujejo, da je bila združitev res življenjskega pomena za našo sedanost in prihodnost, saj moramo nadomestiti mnogo tega, kar smo zamudili, hkrati pa doseči optimalno rast slovenskega železarstva.«

Član Izvršnega sveta SRS ING. IVAN ZUPAN, ki se je tudi udeležil tega zasedanja kot gost, pa je s tem v zvezi dejal: »Ob vaši združitvi smo se v iz-

vršnem svetu spraševali, ali boste združeni znali skupaj reševati tista vprašanja, ki jih prej vsak zase niste mogli rešiti. Danes že vemo, da je odgovor na to vprašanje pozitiven, seveda pa bo potrebno še dosti

prizadevanj, da boste našli res pravi skupni imenovalec svojih načrtov. Vaši načrti bodo morali biti usklajeni z načrti republike, ki bo železarne obravnavala kot celoto in jim pri tem skušala (Nadaljevanje na 4. strani)

Trenutki osvežitve ZLATOROG kornet

lučka

GRADIVO ZA DRUGI KONGRES SAMOUPRAVLJAVCEV JUGOSLAVIJE NAROČITE PRI ČZP DELAVSKA ENOTNOST LJUBLJANA, DALMATINOVA 4

hojal predelava lesa ljubljana langusova 8

...v jugoslovanskih sindikatih

SVET ZSJ

VEČ SREDSTEV
DELOVNIM
ORGANIZACIJAM

Sredi minulega tedna je zasedalo predsedstvo Sveta ZSJ in obravnavalo nekatera aktualna gibanja v gospodarstvu ter naloge sindikatov pri tem, sprejelo pa je tudi delovni program Sveta ZSJ do konca letošnjega leta in na vse delavce in sindikate sveta naslovilo apel, v katerem jih poziva, da se solidarizirajo z bojem narodov Indokine.

Uvodno besedo v prvo točko dnevnega reda je imel sekretar Sveta ZSJ Marjan Rožič. Dejal je, da je vodstvo jugoslovanskih sindikatov letos že nekajkrat obravnavalo družbeno-ekonomska gibanja pri nas, in to predvsem s stališča realnega materialnega in samoupravnega položaja delavcev.

Zatem je Marjan Rožič takole označil glavne značilnosti letošnjega družbeno-ekonomskega razvoja: postopno premagovanje ekstenzivnosti pri gospodarjenju in odločnejša usmeritev na zunanja tržišča; potem nestabilnost gospodarjenja, ki vodi v deformacijo ekonomskih kriterijev in neupravičeno razsežnost inflacije, ter slednjič, očitna so nekatera nasprotovanja, protislovja in dileme v razvoju samoupravljanja, ki so posledica še vedno močnih etatičnih in tehnokratskih težej.

Kar zadeva življenjski standard, je Marjan Rožič opozoril, da podatki za prvih osem mesecev letošnjega leta izpričujejo 10-odstotni porast življenjskih stroškov v primerjavi z istim obdobjem minulega leta ter da tako visok porast nesorazmerno močno prizadene zlasti tiste kategorije zaposlenih, ki prejemajo najnižje in nizke osebne dohodeke. Pri tem je sekretar Sveta ZSJ opozoril, da je iluzorno iskati rešitve za stabilizacijo tržišča na področjih restrikcij osebnih dohodkov in osebne porabe. »Ziveti v tej iluziji,« je dejal Marjan Rožič, »pomeni zatiskati si oči pred dejanskimi vzroki in bežati od pravih rešitev.« Zveza sindikatov vidi drugje možnosti za stabilizacijo v gospodarstvu. Po besedah sekretarja Rožiča: »Zveza sindikatov se zavzema, da se investicije spravijo v realne okvire, da se proračunski presežki vrnejo v gospodarstvo, da se vse druge oblike porabe gibljejo v mejah dosežene dohodka, da v prihodnje veliko bolj skrbimo za povečanje produktivnosti in za zniževanje stroškov poslovanja kot pa za to, kako bi povečali dohodek. Zlasti pa se v sindikatih zavzemamo, da bi izboljšali mehanizem ekonomskega vplivanja na večjo stabilnost življenjskih stroškov in da ga v vseh družbeno-političnih skupnostih konkretiziramo kot sestavni del ekonomske politike.«

V nadaljevanju je Marjan Rožič poudaril, da se sindikati odločno zavzemajo za uresničevanje posebnega programa stabilizacije, ki naj bi ga na podlagi družbenega dogovora uveljavili na vseh ravneh in v njegovo uresničevanje vključili vse dejavnike. Sindikati predlagajo, da naj bi že v oktobru pristojni organi ob sodelovanju vseh zainteresiranih opredelili ekonomske osnove razvoja v letu 1971, nakar naj bi sprejeli konkreten instrumentarij te politike, pri čemer bi nam morale služiti za osnovo reforma, stabilizacija, močnejša materialna osnova združenega dela in stabilen položaj delavcev ne glede na to, kje delajo.

DENAR JE,
PA VENDAR...

Občinski sindikalni svet v Novem Sadu je zbral podatke o tem, kako v delovnih organizacijah skrbje za obveščanje zaposlenih. Podoba je bila porazna, saj je od skupno 282 delovnih organizacij z 71.907 zaposlenimi delavci v tej komuni kar v 204 delovnih organizacijah z 41.015 zaposlenimi oglasna deska predstavljala edino sredstvo obveščanja. Med slednjimi je celo 18 kolektivov, ki zaposlujejo več kot 500 zaposlenih, v treh kolektivih zaposlujejo več kot 1200 delavcev, v enem kolektivu pa celo 1950 delavcev.

Druga ugotovitev novosadskih sindikatov pa je: neinformiranosti proizvajalcev prava pravda ni krivo pomanjkanje sredstev. Vzrok, da proizvajalci niso informirani, je v tem, ker pač nihče za to ne poskrbi, marsikje pa je očiten tudi strah pred javnostjo dela.

BOSNA
IN HERCEGOVINAZASTOJ
V STANOVANJSKI
GRADNJI

Predsedstvo konference sindikatov Bosne in Hercegovine je na zadnji seji obravnavalo problematiko v zvezi s stanovanjsko gradnjo in ugotovilo, da je bilo zgrajenih znatno manj stanovanj, kot bi bilo potrebno. Pomanjkanje planske, programirane stanovanjske gradnje za daljše obdobje, stalen porast cen, premalo sredstev, ki so povrhu še nenamensko in neracionalno porabljeni — to so po oceni sindikatov glavni razlogi, ki delavcem preprečujejo, da bi si zagotovili streho nad glavo. Tako je na primer plan za obdobje od 1966. do 1970. leta predvideval dograditev 45.000 stanovanj, vendar pa bo v tem obdobju dograjenih le 20.000 stanovanj, čeprav je res, da bo v tem obdobju zasebna stanovanjska gradnja prekorčila planiran obseg za kakih 17 %.

GLASILA DELOVNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE

Brez mobilizacijskega značaja

Za glasila delovnih organizacij, ki izhajajo na Slovenskem in ki jih je 161, smo zvedeli z reprezentativno raziskavo sindikatov »Vsebinska glasila delovnih organizacij Slovenije«, da je v njih premalo ekonomskih in primerjalnih informacij, da so preveč kronika preteklosti in da zato ne prispevajo veliko k večjemu vplivanju zaposlenih na politiko svojih delovnih organizacij. V tem sestavku pa dodajamo novo spoznanje.

Glasila nimajo mobilizacijsko-akcijskega značaja, saj je v njih skorajda tri četrtine vsebine vrednostno neopredeljene. To pomeni, da avtorji v svojih sestavkih neradi izražajo svoje poglede na dogodke, pojave in probleme v delovnih organizacijah. So mar nesposobni za kaj takega? Ne!

GLASILA NASTAJAJO KOT NEPRISTRANSKI VIR
INFORMACIJ

V projektu raziskave »Vsebinska glasila delovnih organizacij Slovenije« smo si zadali tudi nalogo, da je treba ugotoviti odnos avtorjev do obravnavane vsebine oziroma tematike v glasilih, ali z drugimi besedami, kakšen odnos zavzemajo avtorji ob podajanju svojih misli. Stališča smo razporedili v tri razrede: 1. nevtralna stališča, to so trditve, konstatacije, opisi itd., ne da bi avtor pri tem zavzel stališče; 2) opredeljen odnos, to je pozitivna ali negativna ocena zadeve, ki jo avtor obravnava, in 3) programatska stališča, to so ocene, kako naj bo oziroma kako bi moralo biti glede na obravnavano zadevo.

Analitiki so vsak prebrani stavek uvrstili v enega izmed navedenih treh razredov, raziskava pa je dala naslednje podatke: nevtralnih stališč je v glasilih 70,39 %, opredeljenih stališč je 21,41 odstotka, programatskih stališč pa je le 8,20 %. To pomeni, da so objavljeni sestavki v glasilih delovnih organizacij na Slovenskem predvsem poročila, zgolj gole informacije in da so avtorji zvečinoma nepristranski opazovalci dogodkov in problemov. Nekaj več kot petina celotne vsebine predstavljene misli hvali ali graja, se pravi, da jih tudi vrednoti.

ZAPISEK Z RAZŠIRJENE SEJE PREDSEDSTVA RO SINDIKATA GRADBENIH DELAVCEV

KAKO SE URESNIČUJEJO
SAMOUPRAVNI DOGOVORI?

Predsedstvo republiškega odbora predlaga, naj delovne organizacije že zdaj začno izenačevati obračunske osnove in kalkulatивne vrednosti del, sindikalne organizacije pa naj zahtevajo od organizatorjev, da bo najnižji osnovni dohodek tudi v gradbeništvu 800 dinarjev

Minuli torek in sredo je v Celju zasedalo predsedstvo RO sindikata gradbenih delavcev. Navzoči so najprej poslušali poročilo predsednika medobčinskega odbora sindikata gradbenih delavcev Celje o problemih in rezultatih pri delovanju tega odbora, nato pa so razpravljali o uresničevanju samoupravnih in družbenih dogovorov, o dolgoročnem razvoju gradbeništvu in industrije gradbenega materiala v Sloveniji, izhodiščih za resolucijo o nadaljnjem razvoju gradbeništvu in industrije gradbenega materiala v Sloveniji ter slednjič še o organizaciji počitniškega naselja za gradbene delavce na Pacugu. Zaradi zaključka redakcije tokrat poročamo le o prvih dveh točkah dnevnega reda, medtem ko bomo o preostalih zadevah spregovorili prihodnjič.

ČE SE ZAVZAMEJO VSI...

Ni naključje, da je predsedstvo RO sindikata gradbenih delavcev tokrat zasedalo v Celju. Tamkajšnji medobčinski odbor se je namreč med vsemi področnimi odbori sindikata gradbenih delavcev še najbolj izkazal pri svojem delu ter je zanj zainteresiral tako osnovne organizacije sindikata kakor tudi občinske sindikalne svete, na katerih območju deluje. Rezultat tega je, da so sindikalni sveti finančno in tudi sicer podprli prizadevanja tega odbora, in drugič, da se s pomočjo tega odbora vse bolj uveljavlja tudi konkretna vloga sindikalnih organizacij po delovnih kolektivih. Najvažnejše pri vsem pa je, da so po tej poti začeli graditi in uveljavljati enotno politiko delovanja sindikata gradbenih delavcev na celjskem območju. Tako so, denimo, sprejeli in tudi že uveljavljajo dogovore glede enotne višine terenskih dodatkov, zaposlovanja in izobraževanja, kriterijev za nagrajevanje vajencev in politike štipendiranja. Rezultat tega je, da se je bistveno zmanjšalo »preseljevanje« delavcev iz podjetja v podjetje. Razen tega pa je ta odbor nasploh pokazal izreden posluh za urejanje tudi drugih, za vse gradbince pomembnih vprašanj. Tako je ustanovil iniciativni odbor za gradnjo samskih domov za gradbene delavce v Celju; delovno skupino za pregledovanje delavskih naselij, ki nadzoruje izpolnjevanje dogovora o minimalnih pogojih za ureditev teh naselij in skupino, ki pripravlja enotno metodologijo za pripravo in zbiranje potrebnih podatkov.

Povedali bi lahko še marsikaj, vendar naj bo dovolj. Naj pa poudarimo še enkrat, da so dosegli tudi takšni in še boljši konkretni rezultati v delovanju sindikatov le tedaj, če pri delu poprimajo vsi!

DOGOVORI IN ŠE ENKRAT
DOGOVORI

Kakor je znano, so delovne organizacije gradbene operative na pobudo RO sindikata gradbenih delavcev

nih delavcev podpisale pet samoupravnih in družbenih dogovorov o urejanju zadev skupnega pomena. Člani predsedstva so na seji lahko izvedeli, da so dozorele priprave za podpis podobnih dogovorov tudi v operskih in montažnih podjetjih ter do so tudi v projektantskih organizacijah že začeli s pripravi, ki naj bi privedle do podpisa ustreznih samoupravnih dogovorov.

Zaradi objektivnih vzrokov — rezultat polletnih obračunov ne more pomeniti objektivnega merila — v tem trenutku po mnenju članov predsedstva ni

mogoče izreči objektivne ocene o uresničevanju vseh petih samoupravnih in družbenih dogovorov podjetij gradbene operative. Nekaj več je možno povedati le o uresničevanju dogovora o vrednotenju dela v kalkulacijah, s katerim so bile — kakor je znano — določene najnižje obračunske osnove osebnega dohodka za posamezne kategorije delavcev. V zvezi s tem so člani predsedstva ugotovili, da je večina delovnih organizacij, ki pripadajo gradbeni operativi, ta dogovor že uresničila. Šele čez čas pa bo mogoče reči, ali in v koliko pod-

jetja to dosegajo tudi na račun letošnje konjunktura na trgu gradbenih storitev.

Ker je s pravkar omenjenim dogovorom predvideno, da morajo obračunske osnove do leta 1972 »ujeti« kalkulatивne vrednosti del, bo te osnove potrebno že v naslednjem delu dvigniti bolj, kot pa bi to sledilo iz gibanja življenjskih stroškov, kar — po dogovoru — tudi morajo upoštevati. Prav zaradi tega je predsedstvo RO sindikata gradbenih delavcev predlagalo dvojje:

● da delovne organizacije že zdaj, seveda v mejah možnosti, začnejo z izenačevanjem obračunskih osnov in kalkulatивnih vrednosti dela;

● da sindikalne organizacije zahtevajo od organizatorjev proizvodnje, naj poskrbijo za tako organizacijo dela in proizvodnje, ob kateri bi kolektivni zaposlenim zagotovili osnovni dohodek najmanj 800 dinarjev, kot to predlagajo slovenski sindikati.

-mG

PRIPRAVE NA OBČNE ZBORE OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA
V ŠALEŠKI DOLINIV ospredju
vprašanja,
ki zanimajo
članstvo

V Šaleški dolini bodo opravili občne zборе osnovnih organizacij sindikata, kot računajo, med 15. oktobrom in 31. decembrom letos. V središču pozornosti bo na občnih zbore razprava o predlogu srednjeročnega programa občine Velenje in o predvidevanjih za razvoj posameznih delovnih organizacij v razdobju do leta 1975.

Sicer pa bodo na bližnjih občnih zbore osnovnih organizacij sindikata razpravljali še o samoupravnih odnosih in o samoupravni zakonodaji ter v tej zvezi o mestu in vlogi družbenega dogovarjanja in o sodelovanju osnovnih organizacij sindikata s samoupravnimi organi.

Težiške razprave pa bo nedvomno obravnavala vprašanja, ki zanimajo člane osnovnih organizacij sindikata. Tako bo govora o najnižjih osebnih dohodkih, o družbenem dogovoru o osebnih dohodkih ter o politiki nagrajevanja, varstva pri delu in delovnih razmerah, govora bo še o politiki izobraževanja ter

o dopolnilnem usposabljanju, o nadomestilih za čas bolezni do 30 dni (pri čemer prevladuje prepričanje, da bi moralo znašati nadomestilo najmanj 70 % osebnega dohodka in ne bi smelo biti manjše od 500 dinarjev), o rekreaciji in oddihu, stanovanjski problematiki, nadomestilu za nočno delo itd.

Pred občnimi zbore osnovnih organizacij sindikata bodo v Šaleški dolini posvetili vso pozornost kadrovskim pripravam, v tej zvezi še posebej odnosu vodstev do osnovnih organizacij sindikata, lastnostim članov izvršnih odborov, o drugačni zastavitvi — in to politični — funkcije tajnika osnovne organizacije ter o položaju predsednika osnovne organizacije sindikata v delovni organizaciji.

V priprave na skorajšnje občne zборе osnovnih organizacij sindikata bodo v občini Velenje kar najbolj aktivno vključili člane občinskega sindikalnega sveta ter člane odborov sindikatov delavcev posameznih dejavnosti. Pred začetkom občnih zborov pa bo Občinski sindikalni svet Velenje pripravil konferenco s predsedniki osnovnih organizacij sindikata, kar bo tudi zadnji dogovor o pripravi na občne zборе.

(vš)

In če vsebinska glasila delovnih organizacij ni odprta, neposredna in brezobzirno kritična, tudi glasila ne morejo biti borci za naprednejše družbeno-ekonomske odnose v delovnih organizacijah. Zato bodo morali zlasti uredniški odbori z uredniki ob podpori družbeno-političnih organizacij slej ali prej načeti načelno in vsakdanjo razpravo o tako imenovani notranji cenzuri. Glasilo delovne organizacije je ena izmed možnih poti za soočenje različnih pogledov in stališč v delovni organizaciji. Zakaj ne bi avtorji v svojih sestavkih razvijali določene misli, jih prepuščali drugim v oceno in kritiko ter jih tudi branili. Seveda pa je sprejemljiva taka uredniška politika le, če temelji izbiranje predloženih sestavkov za objavo na načelu, da zmaguje sila argumenta in ne argument sile.

Seveda pa bi bilo napak takšno zagovarjanje kritičnosti v glasilih delovnih organizacij pretiravati do druge skrajnosti, da bi se zadeve sprevrgle v pranje umazane perila. Medsebojne spore in nesporazume, očitke najrazličnejše vrste in podobno je treba reševati drugod, ker v glasilih delovne organizacije zanje ne sme biti prostora.

KAJ JE POLEMIKA?

Polemika dviga vrednost sleherne publikacije — tudi glasila delovne organizacije. Zal pa je v krajšem času zelo težko pripeljati do kraja polemiko o neki zadevi, saj glasila delovnih organizacij izhajajo redno. Zato je treba pri odločanju, ali uredništvo začne s polemiko ali ne, preveriti, ali bo snov aktualna tudi čez nekaj mesecev — torej toliko časa, da bodo prizadeti avtorji lahko svoje polemične misli izoblikovali in jih pripravili za objavo. Če tega uredništvo ne more zagotoviti, je prikladnejše organizirati tako imenovano okroglo mizo, za njo sprožiti in sprostiti polemiko, trditve in protitrditve pa posneti na magnetofonski trak ter glavne misli sodelujočih z ustreznim uvodom in povzetkom objaviti hkrati v eni izmed izdaj glasila!

DUŠAN REBOLJ

● PRIHODNJIČ:

»GLASILA ZRCALJO KONFLIKTE MED SAMOUPRAVO
IN VODILNO LINIJO«

PO STOPINJAH PRIPOROČILA SINDIKATOV O ZASLUŽKU NAJMANJ 800 DINARJEV ZA NORMALNO DELO V REDNEM DELOVNEM ČASU

Doseči hočejo več, kot je dogovorjeno

Če sploh kje, potem je v gradbeništvu na sploh težko govoriti o poprečnih, z drugimi panogami primerljivih osebnih dohodkih. Vpliv gradbene sezone, čeprav jo kolektivni skušajo raztegniti, kar se najbolj da, je namreč prevelik, da bi se ob vsakem trenutku lahko dokopali do realnih podatkov o zaslužitvah za normalno delo v rednem delovnem času.

Kljub temu smo to poskusili storiti v celjskem gradbeno-industrijskem podjetju INGRAD. Pri tem so nam pomagali: predsednik sindikalne organizacije Štefan Klenovšek, direktor splošnega sektorja Franci Vitanc in analitik Ludvik Arnuš. Njihov »raport« bi bil naslednji: izpolnjeni so vsi samoupravni dogovori, ki so jih letos sklenile delovne organizacije gradbene operative, včevši terenski dodatek. Zato za normalno delo v rednem delovnem času vsak član njihovega 2000-članskega kolektiva zasluži najmanj 800 din mesečno. INGRAD pa zdaj začne boj, da bi slehernemu zaposlenemu v novem letu zagotovil najmanjšo osnovo osebnega dohodka 800 din, kot jo predlagajo sindikati. Če k temu prištejemo še terenski dodatek — od 10 do 25 % na osebni dohodek po vseh merilih — naj bi v letu 1971 neposredni proizvajalci v rednem delovnem času torej zaslužili najmanj 1000 din mesečno.

Pot do tega cilja seveda ne bo niti lahka niti kratka. Ker pa so trdno prepričani v uspeh, je prav, če povemo, na kakšnih temeljih gradijo svoje načrte.

KAKŠNO JE STANJE, KAKŠNE SO MOŽNOSTI?

Po besedah predsednika osnovne organizacije sindikata Štefana Klenovška je sindikat v podjetju INGRAD že pred časom opozoril samoupravne organe in vodstvo podjetja, naj bi upoštevali priporočilo konference slovenskih sindikatov o najmanjšem zaslužitvi 800 din za normalno delo v rednem delovnem času. Pobuda in opozorilo sindikata sta bila sprejeta. Se več: izdelali so tudi že konkreten program, kako naj bi dosegli ta cilj. Prizadevanja so usmerjena po dveh poteh hkrati: po poti nadaljnjega usposabljanja vseh zaposlenih, še zlasti pa ne-

kvalificiranih delavcev za zahtevnejša dela in v pripravo na izpolnitev samoupravnega dogovora gradbenih podjetij o zagotovitvi najmanjših obračunskih osnov v 1971 letu. Lete naj bi se glede na gibanje življenjskih stroškov zvišale za 12 %. Na račun obojega bi dosegli, da bi tudi začetnik oziroma nekvalificiran delavec prejemal najmanj po 800 din mesečno, s terenskim dodatkom pa še 10 do 25 % več, pač odvisno od tega, kje je zaposlen.

»V našem podjetju je trenutno zaposlenih 207 nekvalificiranih delavcev, kar z drugimi besedami povedano pomeni, da je brez kvalifikacije le desetina kolektiva. Gre bodisi za začetnike ali pa za tiste, ki se pri delu niso izkazali,« je povzel analitik Ludvik Arnuš. »Ugotavljamo tudi, da je zavoljo mehanizacije dela ter izobraževanja

zaposlenih v strukturi vseh zaposlenih iz leta v leto manj nekvalificiranih delavcev. Gre za posledico tega, da se v sodobno organiziranem gradbeništvu na sploh zmanjšuje potreba po nekvalificiranih delavcih. Če te ljudi priučimo za opravljanje določenih del, jih tudi izvajajo bolje, so bolj produktivni. Zato smo se dogovorili, da bomo v zimski sezoni pripravili več tečajev, na katerih naj bi zdaj NK delavci pridobili vsaj polkvalifikacijo. Na osnovi tega jim bomo lahko v novem letu zagotovili višjo osnovo osebnega dohodka.«

DVANAJST MESECEV DOLGA GRADBENA SEZONA

Uvodoma smo že omenili, da je INGRAD že izpolnil samoupravne dogovore, ki so jih letos na pobudo in predlog RO sindikata gradbenih delavcev sklenile delovne organizacije gradbene operative. Kaj to pomeni? Odgovarja direktor splošnega sektorja Franci Vitanc:

»Za sklade namenimo 26 % dohodka ali 10 % več, kot je bilo dogovorjeno. Čeprav smo hkrati izpolnili dogovor o najmanjših obračunskih osnovah osebnega dohodka za določene kategorije delavcev (4,20 din na uro za NK delavca, 5,20 din na uro za PK delavca, 5,65 din na uro za KV delavca itd.) so zaslužitve še vedno nizke, celo pod eksistenčnim minimumom, čeprav — včevši terenski dodatek — pri nas zdaj nihče ne zasluži manj kot 800 dinarjev za normalno delo v rednem delovnem času. Ta »normala« pa je za nas 184 ur na mesec, vendar različno po mesecih. V februarju, ki je najkrajši mesec, delamo na primer le 160 ur, julija pa 208 ur. Pozimi so proste vse sobote, v sezoni pa le ena na mesec.

To, o čemer sem govoril, je le ena stran medalje. Po drugi strani je namreč treba vedeti, da v gradbeništvu želimo raztegniti sezono na celo leto, torej na vseh dvanajst mesecev. Možnost za podaljšanje sezone pa je bodisi v gradnji turističnih objektov bodisi v industrijski gradnji. To pomeni, da so fiksni stroški razporejeni na daljše obdobje tega mogoče »prihraniti« in

namensko prenesti v sklad osebnih dohodkov. To je torej še ena izmed možnosti za povečanje mase osebnega dohodka, o kateri moja predgovornika nista spregovorila. Še več: to tudi je eden izmed tistih virov dohodbje in da je del stroškov, ki odpade na zimsko sezono, zakov, iz katerih bi lahko pritekala sredstva za še spodbudnejše nagrajevanje strokovnih kadrov in organizatorjev proizvodnje nasploh, da bi — razen drugega — težili k taki organizaciji dela proizvodnje, ki bi bila raztegnjena na kar najdaljši možni čas.«

KLIN SE S KLINOM IZBIJA!

Če strnemo pripoved naših sobesednikov iz podjetja INGRAD, gre v bistvu za to, da si kar najbolj prizadevajo usposobiti celotni kolektiv za resnično hitro in še bolj kvalitetno gradnjo, s čimer edine lahko kljubujejo skokovitemu naraščanju cen gradbenih materialov. Dela pa tudi bodo potekala v tem smislu, če bodo izvajalca — od »navadnih« delavcev do organizatorjev proizvodnje — tudi materialno bolj spodbudili. Kakor smo lahko slišali, jim doseženi rezultati to tudi omogočajo.

Opozoriti pa velja še na dvoje: osebni dohodki so in bodo dejansko precej višji, saj gradbeništvu predstavlja panogo, v kateri je podaljšano (nadurno) delo tako rekoč nujno. To podarjamo zaradi tega, ker izjave delavcev, ki smo jih objavili posebej, upoštevajo zaslužke za normalno delo, torej za povprečno 184-urni mesečni delovni čas. Pri tem pa je treba vedeti, da je sporazum o najnižjih osnovah osebnega dohodka stopil v veljavo šele sredi leta in da se »prava sezona izteka šele zdaj. Če bi delavce podjetja INGRAD obiskali nekaj kasneje, bi nemara prav gotovo dobili bistveno drugače odgovore.

Drugo, v bistvu važnejše opozorilo pa je, da se načrti podjetja INGRAD glede izboljšanja osebnih dohodkov morda tudi ne bodo uresničili, če bo dlje trajalo sedanje pomanjkanje cementa in betonskega železa. »Za malo denarja — malo muzike, ali z drugimi besedami: če ne bomo imeli materiala, ne bodo mogli delati tistega in toliko, kot bi lahko in kot želijo. To pa pomeni, da bi ob takem primeru in vsem njihovim hotenjem navkljub lestvica njihovih dohodkov — ne da bi upoštevali terenski dodatek, na katerega se znano stališče sindikatov sploh ne nanaša — začnela z zaslužkom pri 670 dinarjih, kolikor naj bi v letu 1971 znašal mesečni zaslužek nekvalificiranega gradbenega delavca, določen s samoupravnim dogovorom podjetij gradbene operative.

MILAN GOVEKAR

KAKO SMO ORGANIZIRANI?

Oblike in metode dela

Načela organiziranosti in delovanja sindikalne organizacije v delovnih organizacijah z dislociranimi obrati

I.

Sedanja organizacija samoupravljanja in iz nje izhajajoči družbeno-ekonomski odnosi ter vsebina in obseg samoupravnih pravic delavcev opredeljuje družbeni položaj sindikalne organizacije — smo zapisali v enem prejšnjih sestavkov. Okoliščina, da je politična akcija sindikalne organizacije usmerjena k centrom odločanja, nedvomno vpliva tudi na oblike in metode družbenega delovanja sindikalne organizacije. Celo več, ni pretirano trditi, da metode in oblike dela samoupravne organizacije neposredno vplivajo in pogojujejo metode in oblike delovanja političnih organizacij, med njimi seveda tudi sindikalne organizacije. O tem nas prepričujejo primeri iz nekaterih delovnih organizacij. Z enako gotovostjo pa lahko trdimo, da obstaja tudi vztrajni vpliv načinov političnega delovanja sindikalne organizacije na oblike in metode dela samoupravne organizacije podjetja. Tovrstna interakcija v načinih dela med samoupravno in sindikalno organizacijo nas spodbuja, da respektiramo uspehe samoupravne organizacije ter v politično delo pogumneje vnašamo tiste oblike in metode, ki so uspešno prestale samoupravno preizkušnjo.

SESTANEK: PREVLAJUJOČA OBLIKA POLITIČNEGA DELA

Oblike in metode dela sindikalne organizacije v podjetju z dislociranimi obrati so pogosto vse preveč standardne, če ne celo enake kot v manjših sindikalnih organizacijah. Osnovna, lahko bi rekli preizkušena oblika političnega dela je sestanek (vodstva, vsega članstva OOS v organizacijski enoti). Druge oblike političnega delovanja, kot denimo politični aktiv, občasne komisije, konferenca ipd., ki se lahko pojavljajo tudi kot metode dela OOS, se ne pojavljajo pogosto, čeprav jih nekatere organizacije uveljavljajo (ZP »Iskra«, »Maribor in druge).

Ceravno govori proti sestanku kot osnovni obliki političnega dela veliko gospodarskih in materialnih razlogov (sestanki je »drage«; težave s prostori, kadar gre za sestanek celotne OOS), je najbrž lužnoro milsi, da bomo to »neracionalno« obliko odpravili ali jo docela nadomestili z bolj racionalno obliko. Značaj političnega dela je v dialogu, konzultaciji, dogovoru oziroma usklajevanju misli; to pa se najbolj izraža na sestanku. Izhod je bržčas drugačje: v organizaciji sestanka, da postane učinkovita oblika političnega dela, in v selekciji sestankov.

Pri organizaciji sestanka moramo upoštevati najmanj dva elementa učinkovitosti: čas sklica in predmet obravnave. Sestanek članstva OOS je v izjemnih primerih lahko med rednim delovnim časom, kar sindikalni organizaciji zagotavljajo mnogi statuti delovnih organizacij, sicer pa v prostem času. Odločitev o času sklica sestanka je vsekakor pogojena z objektivnimi možnostmi, da se ga članstvo udeleži (tisti, ki se vozijo, matere z otroki in drugi razlogi morebitne neudeležbe) in z organizacijo dela (izmensko delo ipd.). Zato nekatere sindikalne organizacije sklicujejo sestanke v času med dopoldansko in popoldansko izmeno, kombinirajo sestanke OOS z zborom delovne skupnosti ali pa se poslužujejo še drugih možnosti.

Izkušnje razkrivajo, da je sestanek primerno obiskan ne glede na čas sklica, če je tema obravnave takšna, da so z njo prizadeti interesi vsega članstva oziroma vseh zaposlenih delavcev. V tem pa je tudi vsa modrost. Drugačnili sestankov ne potrebujemo in ne organizirajmo! »Informativne« sestanke, kjer članstvu in zaposlenim pripovedujemo, pojasnjujemo, skratka, jih obveščamo o nečem, kar je že mimo, lahko nadomestimo z drugimi organiziranimi oblikami obveščanja. Uspešnost torej zagotavljajo kreativni sestanki ali zbori delavcev, na katerih članstvo oziroma zaposleni o nečem razpravljajo in odločajo.

Umetnost se je vprašati, kje je tista optimalna meja, znotraj katere so »prizadeti interesi vsega članstva oziroma zaposlenih« in ki zagotavlja uspeh pri udeležbi na sestanku. Ali je to sestanek celotne sindikalne organizacije ali njenih ožjih organizacijskih enot? Sestanek celotne sindikalne organizacije (opomba: mislimo na manjše organizacije sindikata s preprostejšo organizacijsko strukturo; v delovnih organizacijah z dislociranimi obrati sestanek celotne sindikalne organizacije tako in tako ne pride v poštev) je manj uspešen kot sestanek ožjih skupin članstva. Pogosto je organizacija sindikalne organizacije v delovni organizaciji tako zakoreninjena, ustaljena in stereotipna, da v celoti opredeljuje tudi njene oblike in metode političnega dela. Metoda političnega dela nemalokrat seže samo tako daleč, kot sega organizacijska raven. Da smo jasnejši: zakaj bi, denimo, sklicevali sestanke članstva celotne sindikalne organizacije, če se pojavi specifičen problem samo v eni izmed organizacijskih enot? Zakaj bi sklicevali sestanke članstva celotne OOS v organizacijski enoti, ki šteje tudi več kot 100 članov, če se pojavi problem, ki je zadeva samo 50 članov oziroma delavcev? Teh 50 članov se bo razprave oziroma sestanka udeležilo, preostalo članstvo, ki mu je problem predaleč, pa bo ob obravnavanju le pasiven opazovalec. To bi bila neracionalna metoda političnega dela in sama po sebi vodi k pasivnosti.

Najbrž se vse preporedko vprašamo, katero metodo, obliko in organizacijsko raven naj izberemo za razrešitev pojavljajočih se problemov? Tako nekoristno trošimo moč, sredstva in drugo, s tem pa tudi učinkovitost.

NAČIN SPREJEMANJA STALIŠČ IN SKLEPOV

Sprejemanje stališč in sklepov OOS bi moralo biti tudi v integriranih podjetjih in podjetjih z dislociranimi obrati organizirano tako, da bi imelo članstvo možnost vplivati na politiko svoje organizacije. Toda temu vedno ni tako, saj organizacija dela v sindikalni organizaciji takega podjetja zahteva drugačen pristop kot v OOS z enostavno organizacijsko strukturo. Pogoji, da članstvo lahko sodeluje v oblikovanju politike sindikalne organizacije, ne glede na njeno velikost in razčlenjenost organizacijske strukture, je njegova pravočasna obveščenost o nameranih akcijah (informiranje pred dogodki). Naše izkušnje kažejo, da je članstvo sindikalne organizacije praviloma obveščeno po že opravljenih nalogah, sejah, dogodkih v delovni organizaciji. Izjemoma je obveščeno pred dogodki, s čimer mu je tudi dana možnost vztrajnega vplivanja, kadar so v razpravi samoupravni akti delovne organizacije. Tak način obveščanja pa seveda v veliki meri izključuje enakopraven politični dialog oziroma politično komuniciranje. Na vprašanja, kako je članstvu zagotovljena možnost vplivanja na oblikovanje politike organov sindikalne organizacije v podjetju, smo največkrat dobili odgovor, da na sestanku članstva. Bežen pogled v pogostost sestajanja članstva (po potrebi) očitno kaže, da ni kontinuiranega političnega vpliva članstva na delo vodstev sindikalnih organizacij.

Kot protitež centralizaciji političnega dela, ki v takih primerih prevladuje, in od članstva odtrganemu izvršilnemu organu sindikalne organizacije bi morali dosledno uveljavljati nekatere širše oblike političnega dela, tako na primer konferenca, izvoljena glede na število članstva, delegatski sestav izvršilnega telesa sindikalne organizacije in druge.

Da bi uresničili načelo demokratičnosti pri sprejemanju stališč in sklepov, mora vsaka organizacija sindikata izdelati zase najbolj primeren sistem obveščanja, zlasti pa mora določiti kdo, kako, kdaj in o čem informira. Po drugi strani pa morajo vodstva sindikalnih organizacij članstvo nenehno spodbujati in mu nuditi možnosti, da sodeluje v vseh fazah odločanja (pobuda, obravnava, sprejem odločitev, izvrševanje, kontrola).

Najučinkovitejših oblik in metod političnega dela ni — te so samo učinkovite, konkretne in jih je večje število. Sindikalne organizacije jih morajo ugotavljati in oblikovati samostojno, primerno njihovim pogojem dela, organizaciji dela v delovni organizaciji ter drugim okoliščinam, še zlasti pa vsebini delovnih nalog.

JOZE SINTIC

Bogat asortiment damske jesenske konfekcije. Na oddelku damske konfekcije prodajamo ekskluzivne, visokomodne modele v omejenem številu.

V MODNI HIŠI razen damske tudi bogata izbira moške in otroške konfekcije in pletenin.

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA — MARIBOR — OSIJEK

Pravna posvetovalnica DE

● VPRAŠANJE:

Star sem 62 let in imam 17 let priznane delovne dobe, od tega v novi Jugoslaviji 6 let. Sedaj nisem zaposlen. Zanima me, če imam pravico do starostne pokojnine in če še lahko uveljavim leta zaposlitve v prejšnji Jugoslaviji z zaslišanjem prič.

F. B. — LESIČNO

● ODGOVOR:

Iz vaših navedb ni razvidno, ali ste bili po 1. 1. 1965. leta, ko je stopil v veljavo temeljni zakon o pokojninskem zavarovanju, še v delovnem razmerju in imeli status zavarovanca. V tem primeru bi pridobili pravico do starostne pokojnine z dopolnjenimi 60 leti starosti in 20 leti pokojninske dobe (24. čl. tega zakona). Zavarovanec, ki je star 65 let, pridobi pravico do tega zakona. Zavarovanec, ki ima vse zavarovalne dobe skupaj najmanj 15 let in od tega najmanj 40 mesecev v zadnjih petih letih ali 80 mesecev v zadnjih desetih letih (25. čl. tega zakona). Če po 1. 1. 1965. leta niste bili več zavarovanec, bi pridobili pravico do starostne pokojnine z dopolnjenimi 60 leti starosti, če bi znašala vaša pokojninska doba 35 let, z dopolnjenimi 65 leti starosti pa tedaj, ko bi znašala vaša pokojninska doba najmanj 25 let (233. čl. omenjenega zakona). Ker teh pogojev ne izpolnjujete, vam ne gre pravica do starostne pokojnine.

Zaposlitve iz časa pred 1. 1. 1965. leta ne morete več uveljavljati z zaslišanjem prič, ker je rok za vložitev take zahteve potekel že 31. 12. 1967. leta in ste torej ta rok zamudili. Po določbi 2. odst. 184. člena omenjenega zakona lahko po preteku roka, to je po 31. 12. 1967. leta, izjemno vložijo tako zahtevo pri komunalnem zavodu za socialno zavarovanje samo tisti, ki iz objektivnih vzrokov tega niso mogli prej storiti, in tisti, ki niso bili v delovnem razmerju, če ponovno vstopijo v delovno razmerje in postanejo zavarovanci, vendar morajo zahtevo vložiti v enem letu od ponovnega vstopa v delovno razmerje.

M. VEHOVEC

● VPRAŠANJE:

Star sem 59 let in bom invalidsko upokojen, ker me je invalidska komisija razvrstila v I. kategorijo invalidnosti. Od 16.

3. 1935. leta do 31. 12. 1959. leta sem opravljal samostojno obrt, v tovarni delam 8 let, 11 mesecev in 15 dni, pomočniške dobe imam 4 leta, 1 mesec in 10 dni in priznano kot posebno dobo čas aktivnega delovanja v NOV od 1. 6. 1944 do 15. 5. 1945. leta.

Zanima me, koliko časa opravljanja samostojne obrti se mi bo štelo v posebno dobo za pokojnino in če moram leta samostojne dejavnosti odkupiti.

V. R. — CELJE

● ODGOVOR:

Po 156. čl. temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju se šteje zavarovanec, ki je pred 15. 5. 1945. leta opravljal samostojno dejavnost kot obrtnik, v posebno dobo toliko časa samostojne dejavnosti pred 15. 5. 1945. letom, kolikor časa je bil po tem dnevu do 31. 12. 1964. leta, v delovnem razmerju s polnim delovnim časom. V posebno pokojninsko dobo se vam bo po tem določilu štelo toliko časa obrtne dejavnosti pred 15. 5. 1945. letom, kolikor časa ste bili v delovnem razmerju po prenehanju obrti od 31. 12. 1959 do 31. 12. 1964. leta.

Dokup let za vas ne pride v poštev, kajti leta samostojne dejavnosti pred letom 1965 lahko po 10. čl. pogodbe o izvajanju pokojninskega in invalidskega zavarovanja obrtnikov in samostojnih gostincev dokupijo samo obrtniki in gostinci. Ta odločba pa ne velja za vas, ker ste opustili obrt in stopili v delovno razmerje.

M. VEHOVEC

KUPON za pravno posvetovalnico DE

KAKO GOSPODARITI Z GOZDOVI

Javna razprava o gospodarjenju z gozdovi je v Sloveniji izvenela v ugotovitvah, da je lahko sedanja sistemska ureditev skupnega gospodarjenja z gozdnimi in zasebnimi gozdovi in sedanja organizacijska delitev na gozdno-gospodarska območja trajna osnova za razvoj gozdnega gospodarstva. Ob tej osnovni ugotovitvi pa je bilo mogoče slišati tudi kritiko sedanjega sistema gospodarjenja z gozdovi ter vrsto predlogov, kako ga izboljšati.

Eno drži, so poudarili razpravljavci: gozdovi so nedvomno dobrina splošnega družbenega pomena, ki zahteva stalno skrb družbe za njeno ohranitev in povečanje. Zato je potrebno oceniti, če sedanji način gospodarjenja z gozdovi dovolj štiti splošne družbene koristi.

Vpliv družbe na gospodarjenje z gozdovi se najbolj neposredno odraža v ukrepih, ki zagotavljajo učinkovite možnosti za nego in obnovo gozdov. Gospodarjenje z gozdovi zahteva torej neposredno družbeno usmerjanje sredstev za razširjeno-gozdno-biološko reprodukcijo. Pri tem gre zlasti za vprašanje, kako doseči večje sodelovanje in povezanost med gozdno-gospodarskimi področji in kakšen način delovanja, združevanja in gospodarjenja s temi sredstvi je najprimernejši za zagotovitev smotrnega gospodarjenja z gozdovi na sedanji stopnji našega družbeno-ekonomskega razvoja. Če želimo razvijati te odnose, moramo, razumljivo, upoštevati lastniške odnose glede gozdov in zagotoviti, da bo tudi samoupravljanje kmečkih lastnikov gozdov postavljeno na take temelje, ki bodo omogočili kmetom-lastnikom gozdov enakopravno odločanje pri gospodarjenju z gozdovi v okviru gozdno-gospodarskih organizacij. Vsebinska samoupravna odločanja je odvisna tudi od možnosti lastnikov gozdov, da razpolagajo z rezultati svojega dela, to je z dohodkom od prodaje. Zato je potrebno poiskati takšne rešitve, ki bodo zasebnim lastnikom gozdov dajale možnosti za sodelovanje in odločanje o rezultatih svojega dela, gozdnim gospodarstvom možnosti za samostojno poslovanje, uporabnikom lesa pa zagotovile uravnotežene odnose na lesnem trgu.

Z zveznim zakonom o gozdovih bi bilo potemtakem čimprej treba urediti odnose, ki sodijo na področje temeljev družbeno-ekonomskega sistema, zlasti lastniške odnose, z republiškim zakonom pa druga vprašanja gospodarjenja z gozdovi, zlasti pa način oblikovanja, združevanja in uporabe sredstev za obnovo gozdov.

-ik

Kaj z industrijo na manj razvutih področjih?

(Nadaljevanje s 1. strani)

Industrijske tehnologije, ki se zelo hitro menja in zato zahteva stalno sodelovanje z drugimi podjetji ter raziskovalnimi organizacijami.

Uvajanje avtomatizacije terja proizvodnjo enakih ali zelo podobnih izdelkov v velikih količinah. Takšno proizvodnjo pa je možno uvesti le v manjšem številu podjetij in še to v sodelovanju ne samo v jugoslovanskem prostoru, temveč tudi z inozemskimi partnerji. Optimalne serije proizvodnje večinoma presegajo potrebe domačega tržišča.

V vsej drugi proizvodnji, zlasti v manjših podjetjih, ki so razporejena izven večjih industrijskih centrov, pa bomo morali uvajati ali take proizvode, kjer so za množično proizvodnjo potrebne razmeroma manjše polno avtomatizirane naprave (ki pa so za tovrstno proizvodnjo optimalne), ali pa izdelke, ki zahtevajo veliko ustvarjalnega dela in jih proizvajamo navedno v manjših količinah, kar želimo kupcem ustvariti zelo raznovrstno izbiro, prilagojeno različnim individualnim potrebam.

Vse to pa omejuje razvoj

dosedanje industrije v Sloveniji, za katero je značilna precejšnja razdrobljenost. Ta dejstva je nujno potrebno upoštevati tudi pri ugotavljanju možnosti razvoja industrije na manj razvitih območjih.

Po predlogih, ki jih je bilo mogoče slišati, v dosedanji razpravi o tem vprašanju, naj bi bila podlaga za nadaljnji razvoj industrije vse tesnejše poslovno sodelovanje med podjetji z manj razvitih območij in drugimi podjetji, razumljivo, na osnovi poslovnega interesa. Pri tem je pomemben dejavnik razpoložljiva delovna sila, ki pa zaradi manj ugodne kvalifikacijske strukture omogoča predvsem razvoj takih industrijskih obratov, ki zahtevajo manj kvalificirano delovno silo.

Surovinska osnova za razvoj industrije na teh območjih bodo slej ko prej kmetijski proizvodi in les. Vendar predstavljajo prednost za razvoj industrije že sama možnost, da se lahko industrijski obrati vsaj v prvem obdobju razvijajo tudi brez obsežnejših vlaganj v stanovanjsko komunalno izgradnjo.

VINKO BLATNIK

KOMENTARJEV STOLPEC • KOMENTARJEV STOLPEC • KOMENTARJEV STOLPEC

Ali veste...

...do je bilo pred petimi leti v Jugoslaviji še 196 bank, danes pa jih je 67. Petnajst bank drži trenutno v rokah štiri petine skupno vloženih sredstev. Če se bosta združili beograjska združena banka in gospodarska banka v Beogradu, bo to največja koncentracija denarja in kredita. Čeprav pri nas še ni organizirana trgovaška kapitala, lahko kljub temu govorimo, da se banke pripravljajo na dan, ko bo tako tržišče obstajalo. Razen ljubljanske banke, ki je v Beogradu prva odprla veliko podružnico, sta v tem mestu osnovali svojo poslovalnico tudi investicijska banka iz Titograda in kreditna banka iz Zagreba, beograjska banka pa namerava odpreti svoje poslovne enote v Sarajevu, Skopju, Zagrebu, Ljubljani in Titogradu. Po vsem tem sodeč pa izguba visokih mest na tabeli skupnih kreditnih kapacitet trem »zveznim« bankam —

Jugoslovanski investicijski in Jugoslovanski kmetijski banki ter Jugoslovanski banki za zunanjo trgovino — ne škodi. Tekma za prvo mesto v prvi bankarski ligi se pravzaprav šele začne. Največja bo postala tista banka, ki bo uspela postati glavni poslovni partner največjih proizvodnih in trgovskih delovnih organizacij.

...da je po januarjem sklepu ZIS, naj bi za potrebe železnice proizvedli doma 3600 tovornih vagonov, enako število pa uvozili, je nastalo zatišje, ki — kot trdijo proizvajalci vagonov — kaže, da je železnica svoječasno ali umetno ustvarjala pomanjkanje vagonov ali pa, da sedaj, milo rečeno, ravna neodgovorno. Čeprav je skupnost jugoslovanskih železnic prejela ponudbe od domačih proizvajalcev vagonov, doslej še nihče iz skupnosti JZ ni odgovoril, ali je ponudba sprejemljiva ali ne. Verjetno bo treba zopet čakati do jeseni, ko se po bližnjem pomanjkanju vagonov najbolj čuti;

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

S SKUPNIMI PRIZADEVANJI NADOMESTITI ZAMUJENO

(Nadaljevanje s 1. strani)

pomagati v skladu s svojimi možnostmi. Plotovi med slovenskimi železarnami so že podrti, sedaj pa, ko ste podpisali pogodbo o sodelovanju z železarno Sisak, podirate tudi medrepubliške plotove. To mora dati pozitivne rezultate, vedno pa se morate zavedati, da bo položaj slovenskega železarstva na jugoslovanskem trgu trden le tedaj, če boste s kvaliteto svojih izdelkov vedno vsaj za en korak pred drugimi proizvajalci črne metalurgije.

NAJPREJ DOSEČI POLNO IZKORIŠČANJE OBSTOJEČIH PROIZVODNIH ZMOGLIVOSTI

Ko je delavskemu svetu podajal bilancirano enoletno poslovanje združenega podjetja, je generalni direktor ZPSŽ Gregor Klančnik med drugim dejal:

»Že ob ustanovitvi našega podjetja smo sklenili, da bo letno in dolgoročno načrtovanje glavni regulator poslovnih ekonomskih odnosov, izvajanje usklajenih zasnov pa glavna prednost združenih železarn. Zato je to prvo leto obstoja združenega podjetja bilo leto snovanja načrtov za prihodnje leto, za petletno obdobje 1971–75 in za dolgoročno načrtovanje do leta 1985. Mnogo smo zamudili, ker nismo bili združeni leta 1961, ko je vsaka železarna zase zasnovala razvojne programe, ki medsebojno niso usklajeni. Nesreča pa ni taka, da je ne bi mogli popraviti; sedaj, ko združeni načrtujemo za krajše in daljše prihodnost, bomo najlažje dosegli ubranost proizvodnje in poslovanja slovenskih železarn.

Tov. Klančnik je nato dejal, da je leto 1969 združeno podjetje zaključilo s 1.313 milijoni din realizacije, kar v primerjavi z letom poprej pomeni povečanje za 24,5%, za sklade pa je ostalo 23,7 milijona dinarjev. Slednje je sicer seveda tudi napredek v primerjavi z letom 1968, ko je skupna izguba slovenskih železarn znašala 60 milijona dinarjev realizacije (15%) le dobro tretjino skladov iz leta 1966, čeprav je takrat realizacija slovenskih železarn bila za 35% nižja, kot je bila njihova realizacija v lanskem letu.

Letos bodo slovenske železarne prvič poslovale polno leto združeno, prvič pa imajo tudi enoten gospodarski načrt. Prvo polletje so zaključile s 726,9 milijoni dinarjev realizacije (15% povečanje), za sklade pa je ostalo 21,6 milijona dinarjev. Takšen ostanek dohodka ni zadovoljiv, saj je rezultat depresiranih osebnih dohodkov in minimalno vkalkulirane realizacije.

Poprečni osebni dohodki slovenskih železarjev so v prvem polletju letošnjega leta bili 1250 dinarjev, torej manj od poprečja dohodkov v republiki, ki so znašali 1310 din. To povzroča fluktuacijo, ki je bila največja na Jesenicah, kjer je bilo v prvih osmih mesecih letošnjega leta zaposlenih 6% manj delavcev kot v istem obdobju lani; Store so zadržale lanske leto raven zaposlenih, Ravne pa so svoj

stalež zaposlenih povečale za 5,5%.

Gregor Klančnik: »Manjka nam predvsem kreatorjev tehnološkega postopka in kvalificiranih proizvajalcev. Dejstvo je, da nam primanjkuje delavcev na obstoječih proizvodnih napravah v vseh treh železarnah. Pri polni zasedbi delovnih mest in dobrem izkoriščanju delovnega časa bi v vseh železarnah lahko dosegli znatno večjo realizacijo, predvsem pa višji dohodek. Zato kakršnekoli ambicije za gradnjo novih proizvodnih naprav niso upravičene, dokler ne bomo izkoristili vseh sedanjih proizvodnih kapacitet in povečali proizvodnjo hladne valjarne na Jesenicah, livarne v Storah in mehansko obdelanih končnih izdelkov na Ravnah.

Poslovno poročil o enoletnem poslovanju združenega podjetja je posredoval generalni direktor ZP SŽ Gregor Klančnik

TEMELJNE POSTAVKE SREDNJEROČNEGA NAČRTA

Železarji se zavedajo, da je boljše realizacije njihove proizvodnje v letošnjem letu predvsem rezultat zvišanih cen, ne pa rezultat povečanja blagovne proizvodnje, ki skoraj stagnira. K temu gotovo prispeva predvsem odliv kadrov, ki jim bodo prav zaradi tega v prihodnje morali posvečati mnogo več pozornosti — tako z zvišanjem osebnih dohodkov kot sploh z izboljšanjem delovnih in življenjskih razmer.

Za prihodnje leto predvideva združeno podjetje proizvodnjo 708.000 ton surovega jekla (povečanje v primerjavi z letošnjo planirano proizvodnjo za 13%) in 584.500 ton blagovne proizvodnje (povečanje za 14%). Poprečje osebnih dohodkov naj bi se dvignilo na 1450 din, pri tem dvigu pa naj bi imeli prednost oblikovalci tehnološkega postopka in kvalificirani delavci.

To proizvodnjo naj bi dosegli s sedanjimi delovnimi sredstvi, brez večjih investicijskih posegov, skratka, z boljšim delom. Dosežki v tem letu bodo važni pogoj za realizacijo celotnega petletnega načrta, katerega cilj je proizvodnja 800.000 ton surovega jekla, 235.000 ton surovega

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2

BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO, Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7

BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka,

BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

je delavski svet sprejel odločitev, da bo ZPSŽ sodelovalo s svojimi sredstvi pri gradnji nuklearne elektrarne, ki jo bo Slovenija gradila skupaj s Hrvaško in ki naj bi imela moč 600 MW. MILAN POGAČNIK

Ste slišali...

...da je na iniciativo nemških in jugoslovanskih sindikatov začel radio Köln oddajati za vse nemške radijske postaje poseben program za Jugoslovane, ki vsebuje tudi pravne nasvete socialnega in delovnega značaja. Naši ljudje so popolnoma neobveščeni o svojih pravicah. Ker ne vedo, da imajo pravico do otroškega dodatka, jugoslovanski delavci v Avstriji letno izgubljajo več desetisoč novih dinarjev. Oni v Nemčiji letno izgubijo 170 milijonov novih dinarjev, zato, ker niso informirani o tamkajšnjem davčnem sistemu. Zastavlja se vprašanje, zakaj ne bi našega časopisa za tujino začel izdajati brezplačno. Nemški sindikat bo začel izdajati brezplačen časopis za jugoslovanske delavce. Prav tako delijo brezplačno tudi emigrantski tisk, ki ima po ocenah naklado 300.000 izvodov, kar je trikrat več kot je mesečna naklada vseh jugoslovanskih časopisov, ki jih prodajamo v tujini;

...da je za sedanja gospodarska dogajanja v Srbiji najbolj značilno združevanje podjetij — osnovnih nosilcev proizvodnje, trgovine in storitev. 46 integriranih gospodarskih organizacij od 6000, kolikor jih je v Srbiji, ustvarja 31,4 odstotka skupnega dohodka gospodarskega sektorja, 45,8 odstotka skupnega priliva sredstev v sklade, zaposluje pa 27,7 odstotka vseh zaposlenih. V integracijskih procesih v zadnjem času ni pritiskov od zunaj in je osnova združevanja ekonomski interes partnerjev. Razen tega integrirana podjetja kažejo izredno življenjsko silo. Do redkih dezintegracij prihaja le tam, kjer so se podjetja združevala zaradi pritiskov;

...da ima Slovenija okoli 67 mehanografskih in elektronskih računalnikov. Realno pa je pričakovati, da bo imela čez pet let na milijon prebivalcev okoli 80 računalnikov. Iz sedanjega procesa je razvidno, da hoče imeti vsaka tovarna svoj računalnik, s čimer neracionalno trošimo sredstva in izkoriščamo strokovno delo;

VAŠE POHIŠTVO V LETU 1970

Izbirajte PATRICIJA

CLAUDIJA

ALEKSANDRA

ali nova FLORIDA

Za vas izdeluje

BREST Cerknica

ZA TAPISOME, PREPROGE, OBLAZINJENO POHIŠTVO

KAKO JE Z GRADNJO ZIMSKO-ŠPORTNEGA SREDIŠČA V ZGORNJEM POSOČJU?

Zelena luč za Kanin

Po večletnih pripravah se zdaj začanja gradnja sistema kaninskih žičnic in ostalih objektov v sklopu novega zimsko-športnega središča nad Bovcem ● Ščasoma: 1700 novih delovnih mest

S podpisom pogodbe med beograjsko investicijsko banko in konzorcijem za gradnjo alpskega turističnega centra v Bovcu se je prižgala zelena luč za gradnjo sistema kaninskih žičnic in objektov v sklopu novega zimsko-športnega središča na Bovškem. S 5,6 milijarde S dinarjev naj bi v prvi fazi, do konca naslednjega leta, zgradili glavno žilo kaninske žičnice, ki bi turiste in smučarje dvignila pod Prestreljenik na višino 2222 metrov, po dve sedežnici in vlečnici, restavracijo ob zgornji postaji žičnice v Gozdecu nad Bovcem. Upošteva je izredno ugodne podnebne razmere, zaledje iz sosednje Italije in dogovor, po katerem bodo za smučarje in turi-

ste v kaninskem pogorju močno sproščene obmejne formalnosti, bi se na tukajšnjih smučiščih od prvega snega in do konca maja takoj po dograditvi te faze lahko smučalo na urejenih smučiščih vsaj 2500 ljudi. Investicijski elaborat zato tudi predvideva, da bi ob takšnem obisku novi alpski center lahko že od začetka posloval rentabilno in bi moral ustvarjati letno vsaj po 300 milijonov S dinarjev čistega dohodka.

Kako je z napovedmi in z dejanskimi rezultati še predobro vemo. Zato ne bi mogli priseči, ali in v koliko imajo prav pobudniki te gradnje (24 podjetij iz vse Primorske, ki so združena v konzorcij zbrala dobro milijardo S din lastnih sredstev), ko napovedujejo tako obetavne rezultate. Vendar pa njihovi načrti, razen tega, da so dokaj drzni, vsebujejo toliko novega in spodbudnega, da že zavoljo tega

moramo o njih povedati nekaj več.

Gre predvsem za to, da so na Bovškem s pripravami na gradnjo njihovega alpskega centra začeli na način, ki je v naših razmerah povsem nov, čeprav je — najbrž edino smotrno. Za razliko od tistih investorjev, ki dogradijo danes nekaj, jutri — če imajo denar — pa z gradnjo nadaljujejo, so se v Bovcu odločili za kompletno gradnjo prve faze do celote. Sodijo namreč, da je edinole rentabilno in da samo taka gradnja omogoča tudi tiste finančne učinke, s katerimi je možno nadaljevati gradnjo. Pobudniki te akcije so po dolgem iskanju tudi našli partnerja, omenjeno beograjsko banko, ki je pripravljena podpreti njihove načrte.

Podobno pot, torej izgradnjo po zaključenih fazah, namenjajo ubirati tudi v prihodnje. Ščasoma naj bi na Kaninskih podih nastala urejena smučišča, na katerih bi bilo sočasno dovolj prostora za 10.000 smučarjev, navkljub temu pa bi ostal »rezervat« za tako imenovano turno

smučanje, ki spet prihaja v modo. In kot bi gradnja sistema kaninskih žičnic z ene strani olajšala dostop v ta predel Julijcev v poletnem in zimskem času, bi po drugi strani nedvomno vplivala na razmah turizma v vsej zgornji Soški dolini, še posebej pa v Bovcu in njegovi okolici, ki sta zdaj nekako odmaknjena. Računajo, da bi postopoma na tem območju zgradili najmanj 2000 novih ležišč in poskrbeli za vse potrebne spremljajoče objekte in še vse tisto, kar sodobni turizem nujno potrebuje. Če bodo dejansko tudi delali tako, kot napovedujejo, spričo naravnih in drugih pogojev, predvidene investicije nikakor ne bi bile nedonosne.

O ekonomskih učinkih je za zdaj seveda težko govoriti s številkami. Zgovoren pa je podatek, da bi z izgradnjo Alpskega turističnega centra v Bovcu postopoma lahko dobilo zaposlitev skupno 1700 ljudi. To pa je številka, ki v naših razmerah nasploh veliko pomeni.

M. G.

OBETAJOČA PRIHODNOST

Ko je delavski svet Tovarne avtomobilov Maribor pred časom sprejemal perspektivni plan podjetja, je bilo jasno, da zastavljenih načrtov ne bo moč realizirati le s pomočjo lastnih zmogljivosti. Plan podjetja predvideva namreč že v letu 1975 proizvodnjo 13.000 vozil letno. Uresničitev te zamisli pa bo terjala tolikšne investicije, napore in razumljivo tudi tolikšno število pridnih rok, da vsemu temu kolektiv tovarne avtomobilov sam še dolgo ne bi bil kos.

»Zato smo se razgledali naokrog...«, pripovedujejo v TAM, »tako smo se začeli dogovarjati s predstavniki Tovarne železniških vozil Boris Kidrič. Ko smo proučili izdelane elaborate, smo se še bolj ogreli za združitev, piko na »« pa bo seveda postavil referendum, ki bo v obeh delovnih organizacijah 28. septembra letos...«

Ceprav so bile potrebne študije o ekonomski upravičenosti združitve Tovarne avtomobilov Maribor in TŽV »Boris Kidrič« izredno zahtevne in dolgotrajne, je osnovni namen tega koraka razmeroma preprost. Gre za združitev proizvodnih kapacitet, za združitev sredstev, ljudi in njihovega znanja, kar vse bo omogočilo večje serije, cenejšo proizvodnjo in s tem hitrejšo ekspanzijo in vključevanje na mednarodno tržišče. To pa z drugimi besedami pomeni, da se obeta delavcem obeh delovnih organizacij spodbudna prihodnost.

In zato tudi združitev, V Mariboru, posebno pa v obeh omenjenih delovnih organizacijah, se zavedajo pomena bližnjega referenduma. Izid glasovanja bo imel namreč v vsakem primeru dolgotrajne posledice, ki jih ne bodo občutili samo člani obeh delovnih organizacij, temveč celotno mariborsko pa tudi slovensko gospodarstvo. Zelo verjetno je, da bo novo združeno podjetje že v bližnji prihodnosti iskalo še nove partnerje. Več ljudi več zmore...

Zato so tudi priprave v obeh mariborskih delovnih organizacijah na bližnji referendum izredno temeljite in obetajo samo najboljše.

A. UL.

Najvišji porast v negospodarstvu

Gibanje osebnih dohodkov v trboveljski občini

Ob koncu prvega polletja letos je znašal povprečni osebni dohodek na zaposlenega v trboveljski občini 1329 din in je bil za 175 din ali za 15 % višji kot v enakem obdobju lani. Iz podatkov je razvidno, da so povprečni osebni dohodki porasli najbolj v negospodarstvu, in sicer za 22 %, v gospodarstvu pa samo za 14 %.

Kot značilnost naj omenimo, da so bili povprečni osebni dohodki zaposlenih v središču revirjev v tem obdobju za 6,5 % večji kot v Sloveniji, vendar samo v kovinski industriji, gradbeništvu, komunalnih dejavnostih in v prometu. Pod poprečjem pa so bili v prvi vrsti v premogovništvu, elektroindustriji, gostinstvu, obrti, projektiranju, lesni industriji in socialnem zavarovanju. V Zasavskih premogovnikih so se letos osebni dohodki povečali samo za 6 %. Zaostreni so pogoji gospodarstva, zlasti neugodne geološke razmere v posameznih jamah in pomanjkanje delavcev na odkopih, so bistveno vplivali na ustvarjanje celotnega dohodka, dohodka in na delitev za osebne dohodke.

Zanimivo je tudi to, da so v nekaterih trboveljskih delovnih skupnostih imeli ob koncu prvega polletja nekoliko nižje osebne dohodke kot v enakem obdobju lani. V podjetju Mehanika so se osebni dohodki na zaposlenega znižali za 308 din ali kar za 21 %, v podjetju Čevljarstvo za 12 % in v Iskrini tovarni polprevodnikov za 3 %. Povsod drugod so povečevali osebne dohodke bolj ali manj v skladu s produktivnostjo.

Vendar tudi v Zasavju ugotavljajo, da letošnji, deloma višji osebni dohodki ne dosegajo podražitev življenjskih stroškov. Kot rečeno, so najbolj prizadeti zasavski rudarji, deloma pa tudi nekateri drugi delovni kolektivi, kjer so se razmere gospodarjenja zaradi podražitev reprodukcijskega materiala ali surovin bistveno poslabšale, podjetja pa niso povečevala cen svojim izdelkom.

- m -

Doklej le odskočna deska?

Vsako leto zapusti koprsko Luko skoraj polovico delavcev. Kako zajezi tolikšno fluktuacijo, ki predstavlja za gospodarjenje v podjetju resen problem

Občutnemu poslabšanju ekonomskega položaja naših pristanšč je v veliki meri krivo nerešeno financiranje infrastrukture. Dejstvo namreč je, da znaten del investicij v lukah predstavlja gradnjo infrastrukturnih objektov, toda tovrstne investicije vrnejo vložena sredstva šele v daljšem razdobju in v okviru celotnega narodnega gospodarstva. Prav zato financiranje infrastrukturnih objektov povsod urejajo na poseben način, denimo iz proračunskih sredstev ali pa z beneficiranimi krediti, medtem ko so morale naše luke graditi infrastrukturne objekte s pomočjo kreditov, ki so jih banke odobravale pod zelo težkimi pogoji.

Posledica tega nerešenega vprašanja pa je med drugim tudi izredno visoka fluktuacija, ki hromi delo in odnaša luškim kolektivom precejšen del težko prisluženega denarja.

»Tudi v Luki Koper je fluktuacija izredno pereč problem...«, nam pripoveduje Franc Krnel, vodja biroja za analize in plan v koprski luki.

»Vsako leto zapusti naše podjetje približno polovica vseh delavcev. To pa predstavlja za podjetje breme, ki ga le težko prikažesh z nekaj stavki...«

Samo lani je zapustilo Luko Koper več kot 600 delavcev. Po pripovedovanju Franca Krnela in generalnega direktorja Eгона Prinčiča je vzrokov za tolikšno fluktuacijo veliko.

»Številni mladi delavci, ki pridejo v naše podjetje iz najrazličnejših, tudi iz najbolj oddaljenih krajev, želijo v letu ali dveh zaslužiti toliko denarja, kolikor ga potrebujejo za začetek ureditve svojih dolgoročnih načrtov. Skratka, pridejo, delajo leto dni, nato pa se vrnejo. Res pa je, da visoko fluktuacijo povzroča tudi sama narava dela. Delo v pristanišču je namreč pogosto povezano z velikimi telesnimi napori, ljudje so nenehno izpostavljeni muhastemu vremenu, žgočemu poletnemu soncu in ledeni burji, poleg tega pa morajo pogosto prenašati tudi smrad in druge nevarnosti. Zaslužek sicer ni slab, vendar še vedno ne tolik-

šen, da številni delavci ne bi odhajali v tujino. Poprečni osebni dohodki znašajo v luki za 182 ur dela na mesec blizu 1440 dinarjev. Hušji problem kot osebni dohodki pa so stanovanja. Za gradnjo prepotrebni stanovanj pa naš kolektiv nima dovolj sredstev.«

Skratka, v Luki Koper morajo nenehno razmišljati o tem, kje bodo dobili nove delavce. »Mobilizacija« ljudi je izredno draga, potrebne investicije v novince pa zelo visoke. Potrebno se je dogovarjati z zavodi za zaposlovanje, organizirati obvezne zdravniške preglede, uvažalne seminarje in kdove kaj še vse. Tudi samoupravni sistem se razvija počasneje, kot bi se lahko, nenehno izmenjavanje delavcev vpliva na medsebojne odnose, delovno disciplino, skratka, na vse tisto, kar je nujno potrebno za uspešen razvoj sleherne delovne organizacije.

»Precejšnje težave imamo tudi z zaposlovanjem strokovnjakov...« pripovedujejo v Luki Koper. V glavnem pridejo v luko le tisti, ki jih je štipen-

dirala naša delovna skupnost, kar pa spričo naših potreb ni dovolj. Danes bi potrebovali več šolanih ljudi zlasti na delovnih mestih neposrednih organizatorjev dela...«

Kolektiv koprške luke vidi izhod iz slepe ulice v pospešeni gradnji stanovanj. Samskih in družinskih.

»Pa ne gre le za pomanjkanje stanovanj. Fluktuacijo bomo zajezi tudi z bolj preštudiranim sistemom izobraževanja, s primernejšim nagrajevanjem in z normalizacijo delovnih razmer...«, je dodal Franc Krnel.

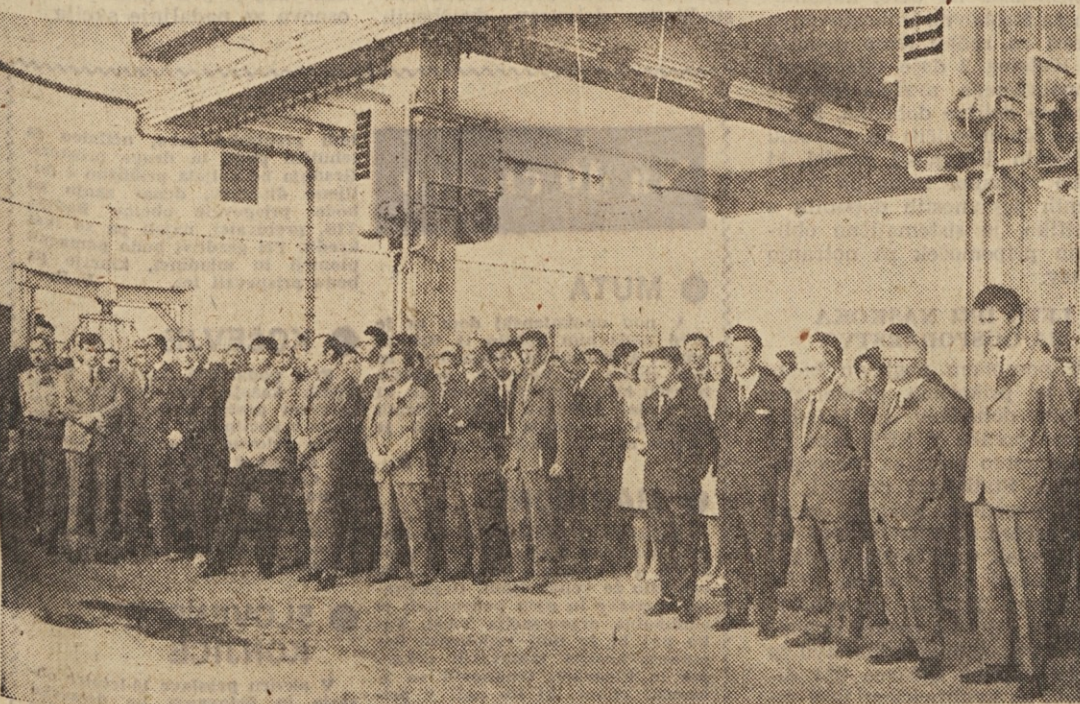
A. UL.

OKNA
VRATA
POLKNA
PRODAJA
NA
KREDIT

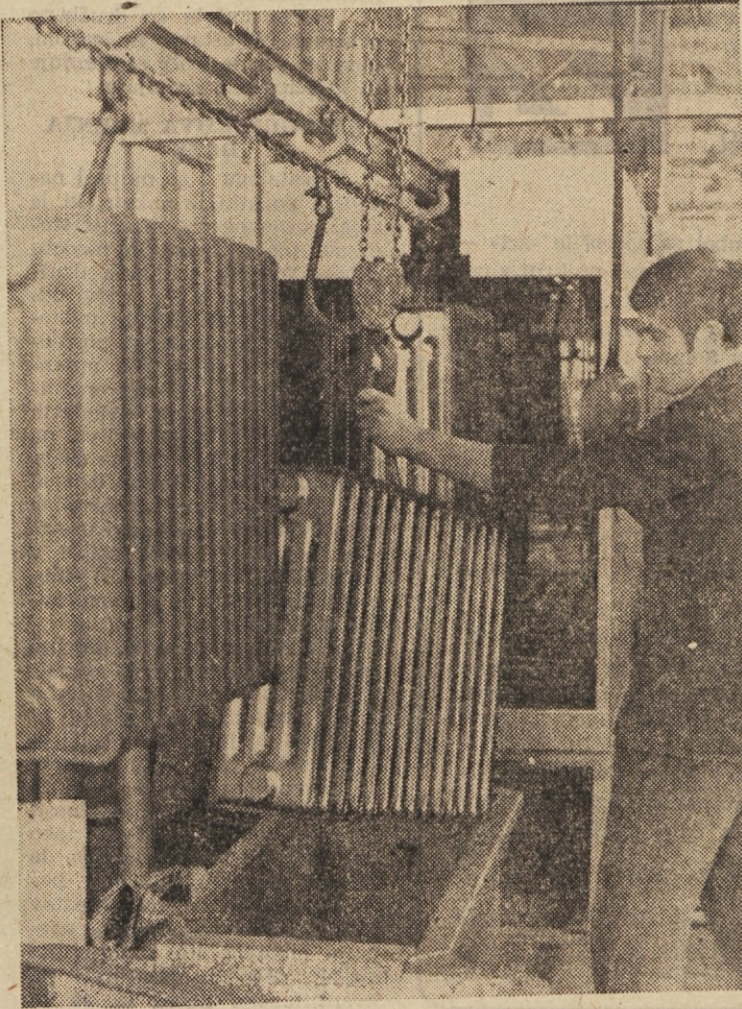
ribnica

V OBJEKTIVU

SLOVESNOST V GORENJSKI PREDILNICI

Minuli petek, 11. septembra, je kolektiv Gorenjske predilnice Skofja Loka ob dvajseti obletnici samostojnega življenja v podjetju slavil pomembno delovno zmago. Ob navzočnosti številnih predstavnikov gospodarskega in družbeno-političnega življenja, ki so se odzvali povabilu delavcev, je tega dne podpredsednik republiškega sveta Vinko Hafner odprl nov obrat barvarne in predilnice volne ter prenovljen obrat kodravke. Objekte so gradili dve leti, tovarna pa je vanje investirala 20 milijonov din. Kot smo zvedeli, bo Gorenjska predilnica z njimi močno povečala obseg proizvodnje, saj namreč želi uvedti predelavo volne in sintetike za ročno pletenje — dveh na tržišču zelo iskanih končnih artiklov. V Gorenjski predilnici pričakujejo, da se bo skupna vrednost proizvodnje povečala za 30 odstotkov (lani je znašala 100 milijonov dinarjev), medtem ko naj bi leta 1971 dosegla že 170 milijonov din. Omeniti velja, da je tovarna danes kaj malo podobna skromnemu, po vojni ustanovljenemu podjetju, kjer so sprva izdelovali le preprosta bombažna vlakna. (-ig)

Na Igu se vztrajno širijo

V Kovinski industriji Ig pripravljajo nov proizvod. Že nekaj časa namreč teče poizkusna proizvodnja radiatorjev za centralno kurjavo. Nič kaj radi ne govorijo o tem. Naslednje leto, pravijo, bo proizvodnja stekla. Tekoči trak že pripravljajo in tudi prve izdelke že preizkušajo. Tovarna na Igu ni ena tistih, za katero bi napravili načrte, jo zgradili in dobili ključ. Pred dvajsetimi leti je bilo to le majhno obrtno podjetje z 18 delavci. Delali pa so brozarilnice in še nekatere kmetijske stroje in orodje.

»Nekaj časa ni in ni šlo. Potem pa se je odprlo,« pravijo. Začeli so izdelovati galanterijsko opremo in kovinske embalaže. Pred sedmimi leti so s patentom zaščitili čep za bencinski sod. Odkar pa so dobili Lefeldov stroj za spajanje sodovega dna, krijejo precejšen del jugoslovanskih potreb po bencinskih sodih. Niso ostali pri tem. Njihovo trgovsko opremo in kovinske stroje si lahko ogledate v veleblagovnici Beograda, Skopja, Novega Sada, Osijeka, Ljubljane, Celja...

In še nekaj: če imate na avtomobilu obtočeno ali zarjavelo tablico, vam na Igu naredijo novo. Tu namreč že več kot deset let izdelujejo registrske tablice za vso Slovenijo.

Danes je iz nekdane kovinske delavnice nastala tovarna z 220 delavci in novimi tovarniškimi poslopji. Pravkar dokončujejo nove prostore za skladišče in pripravljajo načrte za nadaljnjo gradnjo.

Znano je, da družbeno-politične skupnosti že vsa leta po vojni porabljajo več, kot bi bilo gospodarno. Vendar: še tako globoka skleda se sčasoma sprazni, če iz nje hitreje zajemamo, kot vanjo vltamo. Zato se vse več gospodarstvenikov zavzema za red v naši proračunski politiki. Tako predlagajo, naj bi družbeno-politične skupnosti na vseh ravneh končno začele sprejemati celovite finančne bilance svojega delovanja, da se bo jasno videlo, kdo pije in kdo plača.

Sestava finančnih bilanc bi, razumljivo, ne smela imeti le finančno-tehničnega pomena, ampak predvsem pravnega. V njej bi morali določiti gornjo dopustno mejo za vsi izven-proračunski porabo. Soglasje skupščin družbeno-političnih skupnosti k odločitvi samoupravnih skupnosti o višini oziroma stopnji prispevka bi moralo biti usklajeno z bilanco družbeno-političnih skupnosti, kar naj bi zagotovili z zveznim zakonom.

Zveza naj bi po tem predlogu svoje celotno finančno poslovanje predstavila z bilanco javnega financiranja federaci-

VREDNOTENJE DELA NA OSNOVI SLOVENSКИH POPREČIJ, RAZMER IN MOŽNOSTI

Novemu katalogu na pot

Dve leti izkušenj, trdega in solidnega dela ter prizadevanj

Na seji predsedstva Republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti so minuli teden verificirali Katalog 2 o nekaterih osnovah in merilih za vrednotenje dela v družbenih dejavnostih. O vsebini Kataloga 2 in o tem, da ga je treba izdati, so se s posebno anketo odločile osnovne organizacije sindikata in občinska ter medobčinska vodstva sindikata družbenih dejavnosti, prav tako pa seveda tudi republiški odbor.

Katalog 2 pomeni dopolnitev prvega kataloga, ki so ga izdali maja 1969. leta, ne pa spremembe načel. Tako prvi kot drugi katalog namreč temeljita na tehle osnovnih izhodiščih:

- da je delo družbenih dejavnosti soustvarjalni sestavni del celotnega družbenega dela, ne pa neproduktivna potrošnja;
- da je v družbenih dejavnostih treba uresničiti načela dohodka in delitve po rezultatih dela;
- da je treba vrednost dela družbenih dejavnosti določiti na

družbene dejavnosti določena z ustavo in zakoni.

Katalog 2 je predvsem prikaz slovenskih poprečij in orientacija za zavestne odločitve po poti družbenih dogovorov in orientacija za notranjo delitev.

V posebnem poglavju obravnava Katalog 2 družbene in druge samoupravne dogovore in posebej poziva tudi osnovne organizacije sindikata delavcev družbenih dejavnosti, naj aktivno in ustvarjalno sodelujejo pri nastajanju in sklepanju teh pomembnih dokumentov.

ZA VSAKIM DINARJEM — OPRAVLJENO DELO

Podrobneje kot v prvem je v Katalogu 2 opredeljen dohodek družbenih dejavnosti in njegove sestavine ter direktna odvisnost dohodka od opravljenih storitev. Program je le izhodišče za akontacijo, definitivni dohodek pa v vsakem primeru zavisí od izvršenega programa.

Precej obsežno je v Katalogu 2 obdelano poglavje o notranji

benih dejavnosti za gospodarstvom. Tako predlaga Katalog 2 slovensko orientacijsko poprečje za osebne dohodeke značilne 900 dinarjev in za 335 značilnih skupin delovnih mest na 24 področjih družbenih dejavnosti zneske osebnih dohodkov, ki naj bi bili normalni za te kategorije v primerjavi z gospodarstvom, seveda glede na zahtevnost dela.

Predsedstvo Republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti je pri obravnavi osnutka Kataloga 2 in na osnovi uvodne obrazložitve, ki jo je podal tajnik republiškega odbora tega sindikata Slavko Grčar, posebej poudarilo, da je nujno potrebno, da se vsi delavci družbenih dejavnosti, zlasti pa člani sindikata, vključijo v prizadevanja, da bo vsak dinar dohodka v resnici zaslužen z opravljenim delom. Posebej so člani predsedstva poudarili, da morajo delavci družbenih dejavnosti zares racionalno izkoristiti razpoložljivi delovni čas. Predsedstvo RO sindikata delavcev družbenih de-

dejavnosti na seji — obstajajo še precejšnja nesorazmerja v vrednotenju dela. Trenutno najbolj zastajajo osebni dohodki delavcev na področju zdravstva in kulture. Tako so na primer letos osebni dohodki delavcev v višjo strokovno izobrazbo v zdravstvu za 23 % pod slovenskim poprečjem te kvalifikacijske skupine, delavci v zdravstvu s srednjo izobrazbo zaostajajo za 18 %, visokokvalificirani delavci na tem področju pa zaostajajo v primerjavi z gospo-

darstvom za 22 %. Podobno, ponekod še slabše, je stanje v kulturi.

Velika težava pri usklajevanju osebnih dohodkov v gospodarstvih in negospodarskih dejavnostih nastaja predvsem tudi zaradi inflacije, ki v znatni meri sproti požira rezultate organiziranih družbenih prizadevanj za ustrezno vrednotenje dela v družbenih dejavnostih.

Na predsedstvu so obširno razpravljali o tem, kolikšen vpliv naj ima na dohodek delavcev družbenih dejavnosti razvitost ali nerazvitost posameznih območij. Čeprav je intencija prizadevanj tako sindikatov kot drugih družbeno-političnih dejavnikov postopno izenačevanje dohodka delavcev družbenih dejavnosti posameznih kvalifikacijskih skupin, pa bo zaenkrat še treba upoštevati tudi lokalne razmere, seveda do razumne meje. Razlike v materialni bazi med posameznimi območji se v Sloveniji že manjšajo, kar velja zlasti za šolstvo. Člani predsedstva so odločno poudarili, da je s tendenco izenačevanja treba nadaljevati, da pa ni mogoče vztrajati na avtomatičnem popolnem izenačevanju dohodkov, ker bi bila taka zahteva v danih razmerah nerealna.

Zanimanje za Katalog 2 je vzpodbudilo RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti, da se je odločil, da ga bo dal tiskati v 8500 izvodih. Člani predsedstva so izrazili prepričanje, da bo pri drugem katalogu napačnih interpretacij manj kot pri prvem katalogu. Vzrok za to je dejstvo, da je na eni strani prvi katalog že utrl pot tudi drugemu in razširil marsikatero nehoteno pa tudi hotene nejasnosti, na drugi strani pa je Katalog 2 mnogo bolj sistematičen kot prvi in podrobneje obravnava nekatera prej manj obdelana ali pa samo nakazana vprašanja.

Dve leti izkušenj s Katalogom 1, ki jih je RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti analiziral in upošteval pri izdelavi Kataloga 2, dve leti trdega in sistematičnega dela ter prizadevanj je prav gotovo solidna osnova za nadaljnje akcije

VEČ REDA V PRORAČUNSKO POLITIKO

je, to je z zveznim proračunom. Ta bilanca naj bi imela tri dele:

- administrativnega, ki naj bi vseboval stroške za JLA in proračunska dopolnilna sredstva za manj razvite republike;
- posebni del — za financiranje gospodarskih posegov, npr. obresti, premije itd.;
- sanacijski del — za odplačilo notranjih in zunanjih posojil ter za investicije po že sprejetih predpisih. Ta del bilance naj ima le prehodni značaj.

Pri tem naj bi zveza razbremenila svoj proračun vseh tistih zahtev, ki sodijo v republiko in občinsko pristojnost kot so npr. beneficirane pokojnine, financiranje notranjih zahtev, v proračun pa vključila vse svoje obveznosti, torej tudi izvenproračunsko bilanco. Svoje sprotne proračunske obveznosti naj bi krila z dohodki od carin, s presežkom obresti narodne banke, zveznim prometnim davkom in anuitetami prejšnjih investicij iz sredstev federacije, obveznosti iz preteklih let pa z morebitnimi presežki sredstev zveznega proračuna, iz prelihanja sredstev državnega kapitala, iz sredstev nove emisije ipd. S postopnim kritjem starih obveznosti naj bi zveza ukinjala posamezne virov za njihovo kritje.

Za vsako prekoračitev predračunskih stroškov pri zveznih investicijah naj bi zveza v prihodnje obremenila neposrednega investitorja oziroma republiko, v kateri gradijo.

Ob tako opredeljenih stališčih o vlogi zveze je razumljivo, da bi zvezni organi ne mogli brez posebnega soglasja republik sprejemati aktov (resolucij in priporočil) o razvoju in urejanju tistih dejavnosti, ki ne sodijo v njeno pristojnost, kot na primer socialno varstvo, izobraževanje, cene komunalnih uslug, stanarine itd.

Z zveznim zakonom bi morali torej zagotoviti le nujne osnove za enoten davčni sistem, s katerim določimo osnove najpomembnejših davčnih oblik. Republike pa naj se same odločijo, kako izvajati davčno politiko. Zveza bi s svojim zakonom nikakor ne smela določiti in urejati vseh možnih davčnih virov, ker bi bilo to v nasprotju s smislom XVI. ustavnega amandmaja.

VINKO BLATNIK

osnovi dogovorjenih normativov po poti družbenega in samoupravnega dogovarjanja;

• da je delavcem v družbenih dejavnostih treba zagotoviti v bistvu enak družbeno-ekonomski položaj, kot ga imajo delavci na ustreznih delovnih mestih v gospodarstvu.

Vsa ta načela so družbeno priznana z ustavo in zakoni, katalog jih le bolj razčlenjuje in količinsko opredeljuje.

NEPOGREŠLJIVA MNENJA BAZE

V Katalogu 2 so najprej navedeni podatki iz ankete, ki je zajela osnovne organizacije sindikata ter občinska in medobčinska vodstva sindikata družbenih dejavnosti. Na osnovi odgovorov so med drugim ugotovili, da prvega kataloga posredno ali neposredno niso uporabili le v 7,4 % delovnih organizacij, in to v takih, v katerih nimajo nikakršnega vpliva na delitev (na primer civilne osebe na delu v JLA). Povsod drugod pa je bil katalog pomembna osnova in pripomoček pri urejanju vrednotenja dela bodisi v notranji delitvi, bodisi pri sklepanju družbenih in samoupravnih dogovorov.

V Katalogu 2 je še posebej opredeljen namen te edicije. Sindikati so menili, da je treba zlasti poudariti, da katalog ni centralni tarifni pravilnik, ki bi avtomatično izenačeval dohodeke na slovenskem območju in ki ne bi upošteval razmer in možnosti ter rezultatov dela. Prav tako sindikati posebej poudarjajo, da katalog ni potuha nikomur, pač pa da je eden od instrumentov za načrtno in samoupravno urejanje medsebojnih odnosov na osnovi delovne uspešnosti in kvantifikacije načel, ki so za

delitvi. Razen ocene vrednosti delovnih mest in določanja akontacij na tej osnovi so obravnavane še druge sestavine notranje delitve, kot na primer: kako ugotavljati rezultate dela, honorarno, nadurno in nočno delo, dežurstvo, stalna pripravljeno, vpliv delovnih izkušenj in izobrazbe na delo, nadomestila za strokovno izobraževanje, regresji za redne letne dopuste itd. Katalog 2 daje vtis precej izpopolnjenega modela celotne notranje delitve dohodka, ki ga je mogoče uresničiti na področju družbenih dejavnosti. Model, ki ga bo vsekakor treba po posameznih dejavnostih dopolniti s specifikami, je sistematično oblikovan pripomoček za notranjo delitev.

LETO DNI NASKOKA ZA GOSPODARSTVO

V posebnem poglavju kataloga je prikazana primerjava osebnih dohodkov in skladov skupne porabe v SRS tako za gospodarstvo kot za negospodarstvo. Statistični podatki, ki so tu navedeni, povedo, da se bodo osebni dohodki v SRS letos povečali v primerjavi z lanskim letom za približno 17 %. Izračunano je tudi, da znašajo poprečni letošnji osebni dohodki v slovenskem gospodarstvu za nekvalificirane delavce 924 dinarjev, za kvalificirane 1229 dinarjev, za delavce s srednjo izobrazbo 1567 dinarjev, za delavce z višjo izobrazbo 2222 dinarjev in za tiste z visoko izobrazbo 2766 dinarjev. Za leto 1971 predvideva Katalog 2 za delavce v družbenih dejavnostih zneske osebnih dohodkov, ki bodo v gospodarstvu predvidoma uresničeni že letos. To pomeni, da Katalog 2 ohranja princip enoletnega zaostanka delavcev druž-

bnosti se je odločno izreklo proti vsem oblikam zaslužkarstva in proti nepotrebnemu lonorarnemu in nadurnemu delu.

ZADNJA NA LESTVICI KULTURA IN ZDRAVSTVO

Kljub velikim družbenim naporom v zadnjih letih — tako so ugotovili člani predsedstva RO sindikata delavcev družbenih

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

je izdala slovenski prevod romana

Vasilija Vasilikosa:

V antični Grčiji je bila črka Z simbol za sporočilo »zei« — ŽIVI. Pred šestimi leti so bili zidovi v Atenah prekriti z neshetimi Z, ki so bili napisani nasprotno. Z njim je grško ljudstvo izpovedalo sveto, da borba, ki jo je začel levičarski poslanec Lambrakis, zahrbtno ubit v Solunu leta 1963, še ni končana.

ZGODBO o tem zločinu je napisal grški pisatelj Vasilij Vasilikos (1933), ki živi od leta 1967 kot izgnanec v Franciji. Leta 1953 je izšla njegova prva knjiga ZGODBA O JAZONU, ki ji je leta 1956 sledila ŽRTEV MIRU. Znan je tudi njegova trilogija: RASTLINA, VODNJAK, ANGELIZACIJA. Razen tega je Vasilikos objavil še AMERIŠKO MITOLOGIJO in ZUNAJ ZIDOV.

Po romnu Z, ki je bil preveden že v sedem jezikov, je bil posnet tudi film, ki je dobil najvišje filmsko priznanje — oskarja za najboljši film leta 1969. Film je tudi najboljšje priporočilo k poglobljenemu branju romana.

Slovenski prevod romana je izšel pri Državni založbi Slovenije. Cena romana je 58 din. Dobite ga v vseh knjigarnah, založba vam ga pošlje tudi na dom, če ji pišete na naslov:

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

Ljubljana, Mestni trg 26

Oddelek za knjižne zbirke

Na 10 cicero

● MUTA

V nov upokojski dom se je pred nedavnim vselilo 15 upoko-jencev z družinami. Stanovanja so dali tistim upokojenim občanom iz vseh krajev radeljske občine, ki so doslej prebivali v zelo slabih razmerah. Gradnja stanovanj je veljala nad 700 tisoč dinarjev.

V. R.

● MARIBOR

Razstavo 11 slikarjev — amaterjev, delavcev TAM, ki je v prostorni avli inštituta podjetja, si je ogledalo že veliko ljudi. Organizator razstave in njen pokrovitelj je sindikalna organizacija TAM. Tako naj bi se bolj vzpodbudili dejavnost krožka tamovskih slikarjev in kiparjev. Ustanovili so 3-članski odbor, ki bo tudi v prihodnje organiziral enkrat na leto slikarsko in kiparsko razstavo.

● VUZENICA

Pred nedavnim so delavci gradbenega podjetja iz Radelj začeli s prvimi zemljskimi deli za gradnjo novega šolskega poslopja, ki bo po načrtih gotovo do začetka prihodnjega šolskega leta. V novi šoli bo šest matičnih učilnic in velika telovadnica, uredili pa bodo

tudi pionirsko sobo, učilnico za tehnični pouk in druge prostore. Gradnja bo veljala približno 4 milijone dinarjev, denar zanjo pa bodo prispevale občine Radlje, TIS, prebivalci, najeli pa so tudi kredit. Pri graditvi bodo pomagali pionirji in mladinci, kmetje pa bodo prispevali les.

V. R.

● KOČEVJE

Prvi podatki o letovanju zaposlenih kažejo, da je letos več delavcev preživel do letnega dopusta v počitniških domovih, ki jih imajo delovne organizacije kočevske občine v Umagu, Novem gradu, Crikvenici, Selcah, Pagu, Strunjanu in drugod. Cene so bile domala za vse delavce dostopne, saj so del stroškov za letovanje prispevale sindikalne in delovne organizacije.

V. D.

● SLOVENSKE KONJICE

V okviru proslave 10-letnice obstoja in delovanja bo delavska univerza za Slovenske Konjice pripravila dvodnevno strokovno ekskurzijo za svoje dolgoletne delavce. Predvideno je, da se bodo ob tej priložnosti srečali in sestali s predstavniki delavskih univerz v Skofji Loki in v Slovenj Gradcu. Tako si bodo medsebojno izmenjali dosežene izkušnje na različnih področjih izobraževanja odraslih, še posebej pa se bodo pogovorili o tistih prizadevanjih, kjer je posamezna delavska univerza dosegla dobre rezultate.

V. L.

»MARLESOVCI« MONTIRAJO NOVO NASELJE

MS 17 Zalog

V Zalogu pri Ljubljani raste novo stanovanjsko naselje. Za sedaj nosi še ime MS 17 Zalog. Začeli so ga graditi pred letom dni in kot pravijo, bo naslednje leto vseljenih vseh 288 stanovanjskih enot. Gradbena podjetja Agroobnova, Ingrad, Univerzal in Železniško gradbeno podjetje se skupaj z Marlesom iz Maribora trudijo, da bi lastniki bodočih stanovanj dobili ključke o pravem času.

Minilo je že dobro leto, odkar sem bil zadnjikrat v Zalogu. Od takrat se je precej spremenilo. Ko sem se pred dnevi spet odpeljal tja, se skoraj nisem več

in kje zelenica ali vrtiček pred hišo. Povsod je bilo živahno. Na strehi v drugi vrsti so kleparji pritrdjevali žlebove in montirali pločevinaste obrobe ob dimni-

Druga etapa izgradnje naselja MS 17 se je že začela. Gradbena podjetja kopljejo jame in postavljajo temelje

znašel. Takoj ko prideš čez tistih deset ali več tirov, so poleg nekaj več nadstropnih blokov zrasle vrste pritličnih stavb. Celo naselje. Poklicna radovednost mi ni dala miru. Ustavil sem avto in se sprehodil po bodočem novem naselju.

Pritlične hišice, pritisnjene druga ob drugo, med njimi se je že dalo slutiti, kje bo ulica

kih. Obenem so skozi vrata nosili kopalne kadi in čudne naprave, za katere sem kasneje zvedel, da so plinski bojlerji za toplo vodo in centralno kurjavo. V tretji vrsti so pleskarji pleskali okna in vrata. Zopet drugje so mizarji s strojem popravljali tovarniško napako vrat. Na začetku prve ulice pa so prav tisti dan že začeli z de-

Prizor, ki ga včasih nismo bili vajeni. Ulice urejajo in celo asfaltirajo, še preden so stanovalci vseljeni

lom asfalterji in lahko sem stopil že na prve metre asfaltne ulice bodočega naselja, ki ima sedaj še delovno ime MS 17.

Nisem bil edini radovednež tisti dan. To mi je bilo jasno, že ko sem parkiral avtomobil med nekaj fičkov in dvema »boljšima« avtomobiloma. Med delavci so se mešali »civilisti« in si z zanimanjem ogledovali nastajajoča stanovanja.

»Tole, prav gotovo je tole naše! Ko sem bil zadnjič tukaj, še ni bilo pod streho. Ampak, gotovo se nisem zmotil. Tole je.«

Bila sta mlada. Pravzaprav ne čisto mlada. Njemu bi prisodil, da je morda mehanik, mizar ali kaj podobnega. Ona pa delavka v kaki tovarni.

Nehote sem se ustavil in prisluhnul.

»Poglej, vrata že imava,« je bila ona vsa srečna.

»Saj res! Saj je že skoraj gotovo. Poglej, v kopalnici je že kad in tudi ploščice so že po steni. Seveda, bojlerja še ni, pa bo kmalu. Si videla, da ga v sosednji hiši že montirajo.«

Se in še sta modrovala: kam bosta postavila mizo, kje bo otroška postelja, koliko bodo stale zavese. Pa kaj bi našteval. Pogovori o novem bodočem stanovanju so kar pri vseh enaki. Pustil sem ju, da sta uživala in kovala svoje načrte in šel iskati barako, kjer je pisarna delovščina.

Vprašal sem za šefa gradbišča in predstavila se mi je kot nadzorni organ investitorja BOJANA SAVENCA.

»Začeli smo lani avgusta. Precej so nas zadržale, več kot smo računali, komunalne naprave. Treba je bilo napeljati vodo, kanalizacijo, plin in elektriko. Vse to je bilo treba urediti prej, preden smo začeli graditi. Pred letom so bile tu njive in naslednje leto bo tu 288 stanovanj. Prva etapa, ki jo sedaj končujemo, je 147 enot. Tisto, kar ste videli tam na desno, že kopljejo temelje za drugo etapo. Vse bo gotovo... no, ...recimo do konca 1971. leta.«

Povedala je še, da bodo v naselju garsonjere z 22 in 36 m², dvosobna stanovanja s 47 m² in dvoipol sobna stanovanja s 65 kvadratnimi metri. Vse hiše pa bodo zgrajene iz montažnih elementov Marlesa iz Maribora. Cene so precej nižje, kot pri klasični gradnji in so nekaj pod 2000 N-din za kvadratni meter. Tako mala garsonjera stane

Predsednik RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti Vinko Kastelic je v četrtek sprejel delegacijo sindikata zdravstvenih delavcev Poljske. Delegacija, ki jo vodi predsednik omenjenega sindikata dr. Janos Bienarcik, se v Jugoslaviji mudi na povabilo CO sindikata delavcev družbenih dejavnosti Jugoslavije. Med obiskom na republiškem odboru v Ljubljani so se gosti iz Poljske zanimali za delo in pogoje delovanja sindikata v zdravstvenih ustanovah ter za organizacijo zdravstvene službe pri nas. Kasneje pa so obiskali še več delovnih organizacij, kjer so še posebej želeli poizvedeti za njihovo konkretno delo in izkušnje. Med drugim so gosti iz Poljske v Ljubljani obiskali Zavod za zdravstveno varstvo, Zdravstveni dom in Višjo šolo za zdravstvene delavce, na Jesenicah pa so bili v tamkajšnji bolnišnici in na sedežu občinske skupščine.

Fotoslužba DE

43.000, velika 62.000, dvosobno stanovanje 100.000 in dvoipol sobno stanovanje 120.000 novih dinarjev. K vsakemu pa spada še od 7 do 18 kvadratnih metrov kleti in od 100 do 300 m² vrta oziroma zelenice.

Investitor naselja je Marles, organizator pa »SOSESKA«, podjetje za urejanje stavbnih zemljišč Bežigrad-Moste.

Prvi stanovalci so se vselili že prejšnji mesec ali natančno 21. avgusta. »Soseska« je odkupila skoraj polovico stanovanj za stanovalce tistih objektov, pretežno barak iz Savskega naselja, ki jih bodo v kratkem podirli. Ostala stanovanja pa so že zdavnaj razprodana.

Tovariš JANKO KRANJC, ki je delovodja Marlesa, upa, da bodo zadnje ključke izročili lastnikom ob koncu prihodnjega leta. Prepričan je, da je bojazan pred montažno gradnjo nekaterih čisto odveč, saj njihove mantažne stavbe stojijo že tudi deset let. Z njimi so menda vsi zadovoljni.

Tekst in foto: ANDREJ AGNČ

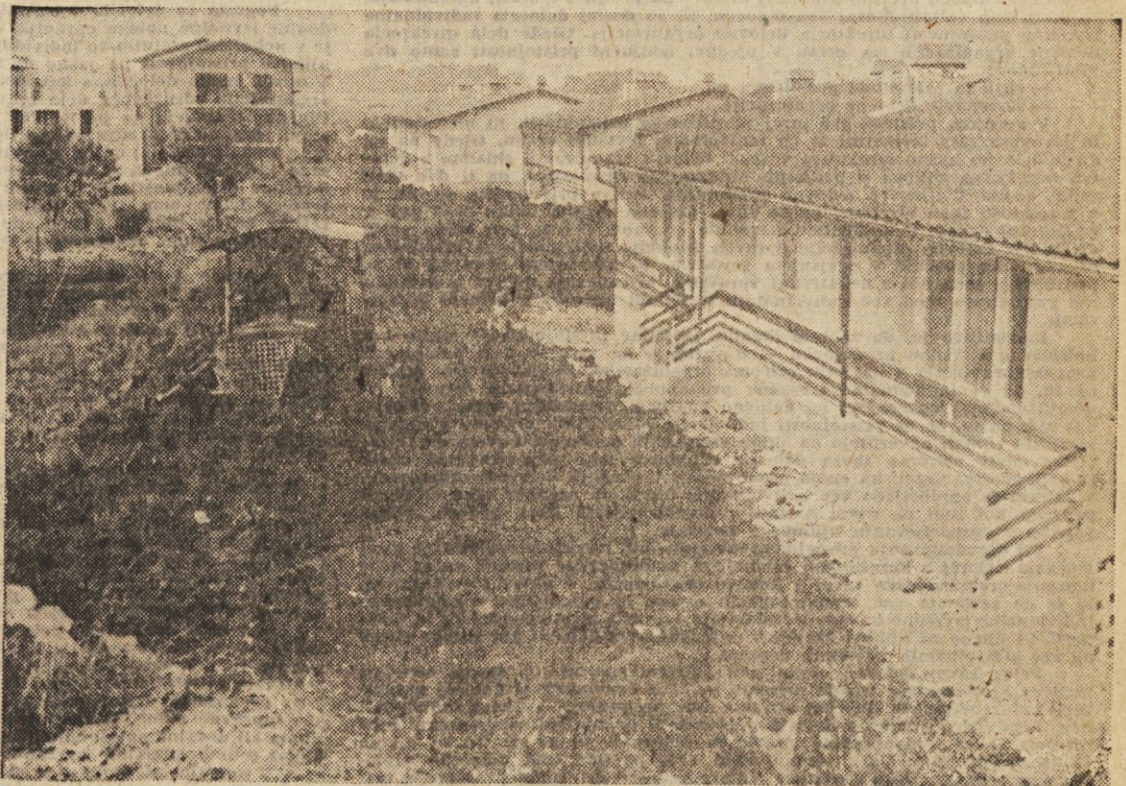
**pohištvo
in oprema
za vaš dom**

lesnina

centrala ljubljana titova 51

Se malo in temelji s kletjo bodo gotovi. Potem bodo prišli »marlesovci« in iz elementov sestavili hišo

Ko bodo stanovalci prišli, bo okolica hiš že lepo urejena

k hitrejši gospodarski in družbeni rasti.

Pri uveljavljanju takšnega spoznanja smo v zadnjem času dosegli pomembne uspehe. Od posamičnega projektiranja in izgradnje posameznih objektov smo prišli do kompleksnega projektiranja, v katerem snujemo večje turistične osnove, zlasti v obmorskem in alpskem področju. Integracijski procesi in poslovno sodelovanje gostinskih in turističnih organizacij z organizacijami drugih panog gospodarstva so že pripeljali do ustanovitve večjih konzorcijev, ki omogočajo združevanje sredstev za razširjeno reprodukcijo. Bistveno se je izboljšala tudi možnost investiranja v primarne turistične zmogljivosti. Beneficiranje obrestne mere je v precejšnji meri povečalo poslovni interes bank pri vlaganju v turistične objekte. Ugodni kreditni pogoji so ustvarili tudi večje možnosti za uvoz tujega kapitala.

Vendar smo pri razvijanju turizma obstali na pol poti. Po mnenju gospodarstvenikov bomo zato morali čimprej oce-

● KOPER

Prejšnji teden so v atriju Pokrajinskega muzeja v Kopru zaprli razstavo likovnih del delavcev amaterjev obalnega področja, ki sta jo pripravila POKRAJINSKI MUZEJ in OBLATNI SINDIKALNI SVET KOPER, izvedla pa jo je sekcija likovnih amaterjev. To razstavo, ki je bila odprta več kot mesec dni, si je ogledalo več tisoč domačinov ter tujih turistov. Posebne pozornosti so bila deležna dela umetnikov amaterjev Marina Mahnič in Konjia Stajnbaherja.

Tako številčen obisk na tej razstavi, ki je bila letos druga po vrsti, kaže, da bo potrebno

niti dosedanje delo in rezultate pri razvoju turizma v republiki in na posameznih področjih (brez samohvale), nato pa, zaradi omejenih sredstev, poiskati različne množine vire za nadaljnji razvoj turističnega gospodarstva, da bi ga usposobili za večjo konkurenčnost na svetovnem tržišču. Glede na spremembo zakona o usmeritvi republiških sredstev za investicije v gospodarstvu, po katerem smo sred-

stva, predvidena za investicije v turizem, preusmerili v železnic, zaradka tudi del sredstev tako imenovanega državnega kapitala nameniti za gradnjo turistične infrastrukture, zlasti na manj razvitih območjih.

Turistični strokovnjaki razen tega priporočajo, naj bi vzpodbudili tudi prizadevanja za nadaljnji razvoj domačega turizma, saj pri nas ni mogoče uspešno turistično gospodariti, če ni v turizmu osnovni potrošnik domači turist. V okviru teh prizadevanj bi morali posvetiti posebno pozornost mladinskemu turizmu, to je proučiti njegov materialni položaj in z družbeno pomočjo spodbujati njegov razvoj.

Vsa ta prizadevanja za nadaljnji razvoj turizma je treba, razumljivo, v celoti vključiti v dolgoročni koncept razvoja Slovenije. To pa pomeni (če želimo turizmu naglo razviti), da moramo predvsem izboljševati možnosti za nadaljnje povezovanje vseh dejavnosti, ki v turizmu lahko vnovčijo svoje proizvode ali storitve.

tudi v prihodnjem letu organizirati podobno razstavo. Delavcev, članov sindikata, ki se amatersko ukvarjajo s slikarstvom, kiparstvom ali drugim likovnim ustvarjanjem, je tudi na obalnem območju veliko; manjka pa samo medsebojnega povezovanja in skupnega nastopanja. Namen te razstave je bil, da pomagajo sindikati vsem tem ustvarjalcem ter na ta način pospešujejo vsa likovna prizadevanja naših delovnih ljudi, saj so njih dela mnogokrat v umetniškem in vsebinskem pogledu zelo kvalitetna in zanimiva ter zaslužijo ustrezno pozornost in priznanje širše družbe.

K. C.

PRED POŽARNO-VARNOSTNIM TEDNOM

Industrija najslabše zavarovana pred požari

Požari, ki jim ni kriva samo malomarnost ljudi, temveč tudi slabo organizirana in zaostala gasilska služba in ne nazadnje omalavžujoč odnos delovnih organizacij do varnosti, povzročajo vsako leto veliko škode. Časi, ko smo na vsake tri leta zabeležili po en večji požar, so že zdavnaj mimo. V zadnjih šestih letih namreča zlasti v industriji škoda zaradi ognjenih zubljev, ki upepelijo včasih s trudom in pritrjevanjem od ust ustvarjene delovne naprave.

Na tiskovni konferenci, ki so jo minulo sredo sklicali Gasilska zveza Slovenije, Republiški sekretariat za notranje zadeve in Komisija za požarno varnost IS Skupščine SRS, so še posebej opozorili na problem industrije, ki ima največja bogastva, pa jih pred požari najslabše varuje. Konferenca naj bi bila uvod v požarno-varnostni teden, ki bo 20.—27. septembra in v katerem želijo še posebej opozoriti na škodo, ki nastaja zaradi požarov, hkrati pa tudi na to, da niti požarno inšpekcijske službe niti gasilska služba po podjetjih niso zadovoljive.

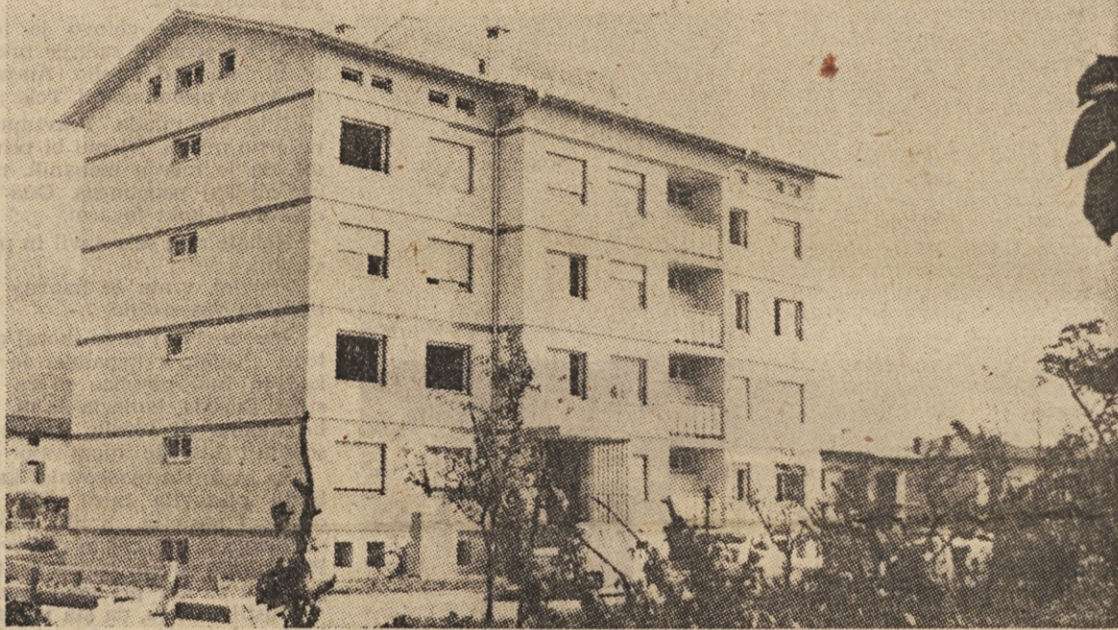
Od vseh gasilskih služb so gasilske enote v industriji najslabše organizirane. Še posebej je to slabo v industrijskih centrih, saj na primer v Ljubljani ne premoremo niti ene industrijske poklicne gasilske enote.

Takemu stanju ni vzrok samo pomanjkanje denarja, ki ga gasilske organizacije res nimajo dovolj, da bi se bolje organizirale, pač pa tudi pomanjkanje enotnih predpisov in ne nazadnje bolj jasnih stališč o tem, kako organizirati požarno-varstveno službo, da bo efektna. Zaradi neustrezne organizacije in premajhne strokovnosti je ta služba na občinskih skupščinah neučinkovita. V desetih občinah opravljajo službo požarnega varstva samostojni požarno-varstni referenti, v petih občinah imajo organizirano medobčinsko požarno inšpekcijsko službo, v

vseh drugih občinah pa je ta služba več ali manj le na papirju. V 23 slovenskih občinah opravlja delavec za notranje zadeve več služb (promet, javni red in mir, potni listi, društva, izvrševanje kazni itd.) skupno s požarno varnostjo. Potem ni čudno, da je služba, ki v svoji preventivi ne stane veliko, požre

pa milijone ustvarjenih sredstev, kadar pride do požara, občinski pastorek.

Gasilska zveza upa, da bo novi zakon o varnosti pred požari, ki bo kmalu v razpravi na republiški skupščini, zagotovil tej dejavnosti ne samo stalni vir dohodkov, temveč tudi možnosti bolj učinkovite organizacije.

V tovarni avtoelektričnih izdelkov »ISKRA« v Sempetru pri Gorici je skrb za delovnega človeka vsestranska. Težko bi rekli, da je katerega od dejavnosti, ki omogočajo delavcem boljše življenjske in delovne pogoje, zastopljena. Vsekakor pa je na prvem mestu skrb za boljše in varnejše pogoje pri delu. Petletni načrt preventivnega varstva pri delu, ki so ga sprejeli samoupravni organi, bo pogoje dela še bolj izboljšal. Za realizacijo tega programa so namenili 3 milijone novih dinarjev. Teh sredstev seveda ne bo mogoče dati naenkrat, pač pa postopoma. Z vsakim dinarjem, ki ga bodo vložili v ta namen, pa bo ne samo rasla produktivnost, temveč bodo tudi delavci bolj varni in zdravi. Da je temu tako, kažejo že dosedanja prizadevanja, saj je v tovarni avtoelektričnih izdelkov »Iskra« v Sempetru pri Gorici relativno malo bolniških izostankov in poškodb pri delu. Mimo tega, da podjetje skrbi za tople obroke hrane v tovarniški restavraciji in da te obroke krije tovarna z dotacijo — lani je presegla 500 novih dinarjev — imajo dobro organizirano tudi zdravstveno in zobozdravstveno službo. — Kolektiv je, tako kot podjetje, relativno mlad. Njegova povprečna starost je 27 let. Stanovanjski problemi so za mlade delavce in njihove družine poseben problem. Delovni kolektiv ta problem načrtno rešuje. V zadnjih dveh letih so vložili v stanovanjsko izgradnjo skoraj 5 milijonov novih dinarjev. Vseh problemov se niso rešili, saj so na vrsto uspeji priti le najnujnejši prosilci. Praviijo pa, da bodo zagotovo te probleme rešili v naslednjih letih. — Na sliki eden izmed stanovanjskih blokov, kjer stanujejo delavci tovarne avtoelektričnih izdelkov »ISKRA« v Sempetru pri Gorici

PTT podjetja Celje je v nedeljo 13. tu v Slovenskih Konjicah je bil pred kratkim posvet s predstavniki večjih gospodarskih organizacij o problematiki s področja varstva pri delu. Predlagali so, da bi kazalo še v letošnjem letu, da bi poseben tednik, ki bi bil namenjen s posebnimi predavarskimi dnevi po problematiko. Da bi bila celotna akcija čim bolj konkretna, bodo občinski sindikalni svet in osnovne sindikalne organizacije zbrali podatke o zneskih, dodanih izrednih prispevkih za socialno zavarovanje, ki izvirajo iz poslovanja sokega podjetja, in jih objavili na eni od delovnih nezdah in oboglenj. Z njimi bodo seznanili organe samoupravljanja, razen tega so predlagali, da bi o njih morali razpravljati na bližnjih občnih zbiorih osnovnih sindikalnih organizacij ter z njimi seznaniti vse zaposlene delavce. Glede konkretnih neizpolnitveb, ki so nastale, so sklenili, da bodo datum določili kasneje, ko bodo urejene nekateri potrebne priprave. V. L.

● CELJE

Osnovna sindikalna organizacija Ptujskega podjetja Celje je v nedeljo 13. septembra 1970 pridelala piknik pri Vrčunevem domu na Svetini. Na piknik so bili povabljeni vsi aktivni člani kolektiva in ptt upoko-jenci. Okrog 370 udeležencev se je prijetno razvedrilo. Ponovno so se srečali upokojenici in aktivni člani kolektiva ter so obujali spomine na čase, ko so še skupaj delali in se veselili delovnih uspehov. Upo-kojenci so se predvsem zanimali za dosežke podjetja, avtomatizaci-jo ptt prometa, mlajši pa za otroke njihove mlajše masikarke modro in poučno. Ob prijetnem kramljanju, dobri kapljici in zakuski jim je dan hitro minil. Ta piknik bo ostal vsem udeležencem v prijetnem spominu.

L. J.

[illegible]

Z uveljavitvijo ustavnega amandmaja XV. in zakona o prenehanju veljavnosti določil zveznih zakonov, ki so v nasprotju z določili amandmaja, so prenehalo veljati skoraj vsa določila, ki so doslej določala individualne izvršilne pristojnosti direktorja delovne organizacije. Glede dela direktorja delovne organizacije sta ostali v njegovi izključni pristojnosti samo dve vrsti zadev:

— skrb za zanesitost poslovanja in
— zastopanje delovne organizacije.

V gornjem primeru gre torej za področje pristojnosti, ki niso deljive in jih mora zato izvrševati le en individualni izvršilni organ. Glede na to, da je delovno mesto direktorja v vsaki delovni organizaciji skladno z določili zakona, ki ureja delo, razumljivo, da dve ali več vseh pristojnosti zadev sodita v njegovo delovno pristojnost. Druge pristojnosti, ki jih je v preteklosti imel direktor, pa se skozi določila statuta lahko dajo tudi v pristojnost drugih individualnih izvršilnih organov. O tem, kdo lahko poleg direktorja delovne organizacije opravlja funkcijo individualnega izvršilnega organa, smo govorili v prejšnjem sestavku. V današnjem sestavku bi se podrobneje seznanili z nekaterimi vprašanji, ki zadevajo deljive individualnih pristojnosti med več individualnih izvršilnih organov v delovni organi-

Razumljivo je, da se individualne izvršilne pristojnosti – enako kot kolektivne izvršilne pristojnosti – navezujejo na vsebino dela delavcev v organizaciji, ki jo opravlja, oziroma organizacijski enoti. Pri tem mislim na to, da se individualne izvršilne pristojnosti individualnih organov na nivoju podjetja navezujejo na delovno področje delavskega sveta podjetja, kot tudi na to, da se pristojnosti individualnih izvršilnih organov v organizacijskih enotah navezujejo na sklop vsebinskih pristojnosti sveta organizacijske enote oziroma zbora delovne skupnosti take organizacijske enote (v kolikor organizacijska enota nima sveta). V statutih delovnih organizacij, v katerih je opredeljeno več individualnih izvršilnih organov tako na ravni podjetja kot tudi na ravni notranjih organizacijskih enot, pogosto deluje napake v opredeljevanju njihovih položaja.

Pri opredeljevanju pristojnosti individualnih izvršilnih organov se torej srečamo najprej z vprašanjem razločitve samopravne vsebine na različne notranje organizacijske ravni in delovni organizaciji. V delovni organizaciji, ki se sestavlja iz več organizacijskih delov, je opredelitev enostavnejša. Individualne izvršilne naloge predstavljajo vse tiste izvršilne pravice in dolžnosti, ki jim je za njihovo izvršitev najprimerneje določiti kot naloge enega ali več individualnih izvršilnih organov.

Poleg ravni delovne organizacije ločimo znotraj nje štiri statusno različne samopravne ravni: oziroma različni samopravni položaj organizacijskega združenja dela. Položaj oziroma delovno področje vsakega posameznika, ne glede na njegovo delo, v delovni organizaciji pogostoje samopravni nivo oziroma sklop samopravnih pravic in dolžnosti, ki se na takem nivoju lahko uresničujejo. Vsak samopravni nivo pa ima tudi določeno samopravno organizacijsko strukturo, katere sestavni del lahko predstavlja tudi posameznik ali posamezniki, ki so po svoji funkciji izvršilni organ. Obseg samopravne vsebine (to pa zavisi od statusa – položaja delavcev v združenem delu) pogotuje širino individualnih izvršilnih pristojnosti na določenem nivoju upravljanja. Za takšne ugotovitve individualne izvršilne pristojnosti pa lahko določimo v statutu ali v drugih aktih, ki jih izdaja ta organizacija, ali v statutu ali v drugih aktih, ki jih izdaja ena ali več posameznih izvršilnih organov.

organih na nivoju delovne organizacije in enem ali več individualnih izvršilnih organov na nivoju določene notranje organizacijske enote.

Pogosta so določila v statutih delovnih organizacij, po katerih individualne izvršne naloge opravlja več individualnih izvršnih organov. Toda le v nekaterih statutih so individualni izvršni organi pravilno konstituirani in njihove pristojnosti pa jasne in samopopravnemu nivoju skladno določene. V mislih imam določila, s katerimi se npr. delovno mesto vodje samostojne organizacije združenega dela opredeljuje kot funkcija individualnega izvršnega organa, ki ga pa ne voli svet ali zbor delovne skupnosti v samostojni organizaciji združenega dela, temveč delavski svet podjetja. Tak individualni izvršni organ opravlja naloge individualnega izvršnega organa organizacijske enote, za svoje delo pa ni odgovoren tistim, ki so mu poverili izvršne pristojnosti, to je zboru delovne skupnosti, enoti ali svetu enote, temveč delavskemu svetu podjetja (le-ta ga voli in razrešuje). Omenjene rešitve kažejo bolj na nepoučeno kot na namerno zapletanje poti za uveljavljanje osebnih odgovornosti nosilcev funkcij individualnega izvršnega

Prigledimo si kaj primer rešitve globalne delitve individualnih izvršilnih pristojnosti na več področij, kot tudi primer njihove podrobnejše vsebinske delitve med več individualnih izvršilnih organov.

Po določilih statuta RUDNIKA LIGNITA VELENJE je direktor rudnika — v cilju izvajanja /poslovne/ in tehnične politike centralnega delavskega sveta dolžan: da organizira delovni proces v podjetju, da predlaga centralnim organom upravljanja mere za izboljšanje organizacije dela; da sprejema in racionalizira in razvija podjetja, da skrbi za učinkovito varstvo pri delu in za organizacijo splošno ljudske obrambe; da z odločbami sprejema delovna na delovna mesta; da sklepa pogodbe in druge posle v korist podjetja itd.

[illegible]

Lahko ugotovimo, da primeroma navedeno grupiranje individualnih izvršilnih pristojnosti predstavlja zanimivo novost v iskanju boljših normalizativnih rešitev. Omenjena delitev pa je kljub temu vsebinsko vprašljiva, saj svoje dolžnosti poslovno-tehnične in samoupravne politike ter zakonitosti dela v podjetju sam ali po strokovnih službah...

Ali je primerno izvajati v posebno skupino pristojnosti zadeve v zvezi z izvajanjem poslovnotehnične politike delavskega sveta in s področja zakonitosti dela v podjetju ter v tako omejeni področje izvajanja samoupravnih politik in v organizacijske in manipulative naloge? Ali ne predstavljajo v predloženih delovnih področjih, ki so določena v skladu s predloženimi opredeljenimi poslovnotehnične izvršne pristojnosti in sestavin (ki jih ni mogoče izločiti) izvrševanja samoupravnih politik podjetja? Izvajanje samoupravnih politik namreč nikakor ne more predstavljati le izvrševanje nalog, ki organizacijsko-tehnično omogočajo ... delovanje samoupravnih organov, temveč pomenijo tudi izvrševanje (odločanje) o uresničevanju sklepov samoupravnih organov.

Enako je s hidrojem nalog glede zakonitosti dela v podjetju. Zakonitosti ne pomeni le varovati skladnost odtisov samoupravnih organov z ustavo in zakonom, temveč prav tako dosledno uresničevati v statutih drugih splošnih aktih zapisane samoupravne norme. Torej je tudi varovanje zakonitosti izvrševanje samoupravne politike podjetja.

Da navedene pristojnosti v celoti nimajo izvršilnega značaja, značaja izvršilne odtisne, nam dokazuje določilo, po katerem lahko direktor določen, njemu poverjene pristojnosti poverja v izvrševanje tudi drugim delavcem v podjetju. V neizčepnem besedilu statuta je takšno določilo mogoče, na primeru, ko pa bi statut opredeljeval le izvršilne odtisne in iz njih izhajajoče odgovornosti, pa tak prenos ne bi bil mogoč. Saj so te pristojnosti poverjene določenemu in funkcijo individualnega organa voljenemu

Podobno bi lahko ocenili predelave ostalih individualnih izvršilnih organov, oziroma, če gre za vse, ki so po ne žele nositi odgovornosti strokovno-organizacijske in samoupraviteljske odgovornosti. Ne glede na to pa si zaradi vsebinske delitve individualnih izvršilnih pristojnosti med več individualnimi izvršilnimi organi ogledmo predelave individualnega izvršilnega organa s področja komercialne politike. Le-ta je kot nosilec samoupraviteljske odgovornosti dolžan:

— da samostojno odloča o izvajanju politike centralnega delavskega sveta in kolektivnih izvršilnih organov ter da za odločitve tudi odgovarja; da se udeležuje sej kolektivnih izvršilnih organov; da na sejah kolektivnih izvršilnih organov aktivno sodeluje in pomaga pri oblikovanju sklepov in sklepščic, ki jih sprejemajo; da pri njihovi zakonitosti sprejema tudi kritične, ki jih sprejemajo kolektivni izvršilni organi in se za odločitve v skladu s poslovno politiko posredja; da pripravljajo sami ali preko strokovnih služb vse nredore, ki jih sprejemajo organi upravljanja, itd....

Kot nosilce strokovno-organizacijske odgovornosti pa ima naslednje pravice in dolžnosti: da skrbi za to, da so predlogi, ki jih pripravljajo sami ali preko strokovnih služb, strokovno utemeljeni, nedvoumni, razumljivi in po možnosti v več variantah; da pripravlja poročilo in ostali material za centralni delavski svet, kadar kolektivni izvršilni organi predlagajo njegovo sklicanje; da vodi in organizira delo strokovnih služb; da skrbi za racionalizacijo dela v strokovni službi, ki jo vodi; da nudi strokovno pomoč svojim sodelavcem in službam na svojem področju; daje predloge za enotno izvajanje komercialne politike podjetja, predloge vrst in plasmajev proizvodov, predloge za racionalno in ekonomsko reprodukcijskih materialov za proizvodnjo samostojnih organizacij, združenega dela in id.

Primer normative opredeljuje delovnega področja navedenih individualnih izvršilnih organov nam pojasnjuje, da so individualne izvršilne pristojnosti (v večjih in organizacijsko bolj sestavljenih delovnih organizacijah) vsesobno deljive. Takšna delitev pa ni povsod primerna. Neučinkovitost priprakovanih posledic може doseliti ob delitvi individualnih izvršilnih pristojnosti le tedaj, ko bo delitev skladna z delitvijo dela v tehnični organizacijah. Če takšna skladnost ni podana, bo delitev disfunkcionalna z nepričakovanimi posledicami.

Oblika individualnih izvršilnih organov in opredeljevanje njihovega delovnega področja se bo z vedno večjim uveljavljanjem v praksi morala stalno dopoljevati. To dopolnjevanje pa bo zlasti nujno na področju opredeljevanja delovnega področja individualnih izvršilnih organov, saj bo praktična uveljavitev doslej sprejetih določil gotovo pokazala številne vrzeli.

KRATKO IN JEDRNATO

PRVI KONSTRUKTOR

Kolektiv Mariborske livarne je nedavno praznoval 20. obletnico delavskega samoupravljanja. V okviru proslav je organiziral kegljaški klub Livarne na kegljišču Konstruktorja kegljaško tekmovanje, ki se ga je udeležilo osem sindikalnih ekip.

Prvo mesto je osvojila gradbeno podjetje Konstruktor z 843 podrtimi keglji. Sledili so: TAM — 774, Brivci — 694, Livarna — 680, ELKO — 678 kegljev itd.

PRESENETLJIVA ZMAGA

Delovni kolektiv Metalne je letos praznoval 50-letnico obstoja tovarne. Nogometni klub Metalne in športna komisija sta priredila na igrišču Kovinarja nogometni turnir, ki so se ga udeležile reprezentance kolektivov TAM, Mariborskega tiska, Primata in Metalne. V prvi tekmi je lanski in letošnji sindikalni prvak Mariborski tisk premagal TAM s 5:1, Metalna pa Primat s 6:0. V finalni tekmi je Metalna zaslužen premagala Mariborski tisk z 2:0 in s tem osvojila prvo mesto. Zmaga Metalne je predstavljala precejšnje presenečenje. Letos bodo torej nogometaši Metalne kandidirali za najboljšo mesto v sindikalnem nogometnem tekmovanju.

PESTER SPORED

Komisija za šport pri občinskem sindikalnem svetu je za jesenski del športnih tekmovanj pripravila srečanja v malem nogometu, rokometu, tenisu in športnem ribolovu. Tekmovanja bodo v septembru in oktobru. Prav tako bo v septembru medobčinsko srečanje med predstavniki Celja in Maribora v namiznem tenisu. Konec meseca pa bo na kegljišču Konstruktorja četverboj kegljaških reprezentanc sindikata Ptuj, Lendave, Murske Sobote in Maribora. V oktobru bodo na sporedu še srečanja v nogometu in rokometu med predstavniki Murske Sobote in Maribora.

SREČANJE V KRALJEVU

Sindikalna reprezentanca Maribora v kegljanju, namiznem tenisu, streljanju in šahu se bo v oktobru udeležila športnega srečanja »Bratstvo — jedinstvo« v Kraljevu, kjer bo nastopilo 15 mestnih reprezentanc iz Jugoslavije. Nastopili bosta tudi reprezentanci Celja in Ljubljane.

ŠPORTNI RIBOLOV

Ribiška sekcija TAM je priredila ekipno ribiško tekmovanje za člane kolektiva. Tekmovanje je bilo v Račah, kjer ima tovarna velik ribnik, ki je namenjen popoldanski rekreaciji tamovecev. Na tekmovanju je nastopilo 17 5-članskih ekip, med katerimi je bila najboljša ekipa iz obrata Mehanične obdelave z 5070 točkami oziroma s 4,7 kilograma ulovljenih rib. Najuspešnejši posameznik pa je bil Bela Bukvič s 2145 točkami.

J. R.

Na prvih delavskih igrah sindikatov Primorske so bili najuspešnejši v malem nogometu športniki iz Nove Gorice

V NOVI GORICI SO SE SREČALI ŠPORTNIKI OSMIH PRIMORSKIH OBČIN

DIS PRIMORSKE 70

Delavske igre sindikatov Primorske 70 bi ostale udeležencem v najlepšem spominu, če si ne bi nekateri posamezniki prizadevali, da bi prišli do točk kar za »zeleno mizo« ...

Če ne bi bilo jutraj dežja in če ne bi bilo pozneje s strani nastopajočih toliko ugovorov oziroma pritožb — ki so bile, mimogrede povedano, precej odveč — bi ostal letošnji 13. september športnikom Primorske zares v lepem spomin. Kljub vsemu pa moramo zapisati, da so prve delavske igre sindikatov Primorske v bistvu uspele. Znova so se lepo izkazali novogoriški poštvalni športni delavci in prvič so se srečali na igrišču predstavniki osmih primorskih občin, ki so se borili za čim višji plasma v posameznih panogah in s tem za najvišjo lovoriko — lep prehodni pokal.

S prvimi delavskimi igrami sindikatov Primorske so pobudniki tega srečanja prebili led. Vse namreč kaže, da bodo postale igre tradicionalne, da se bodo športniki primorskih delovnih kolektivov odlej dalje sestali vsako leto, letos v tem, drugo leto v onem kraju.

»Vsekakor zasluži pobuda občinskih svetov Zveze sindikatov vseh primorskih občin, da bodo vsako leto skupno organizirali tekmovanje najboljših športnih tekmovalnih ekip, vse priznanje in podporo. Vedno hitrejši ritem dela zahteva od zaposlenih tudi večjo telesno-vzgojno, športno in drugo rekreacijsko dejavnost, če želimo, da bo delavec telesno in duševno zdrav in da bo dosegel še večje delovne uspehe. Tudi zato bomo morali v prihodnje posvetiti večjo pozornost izgradnji vsaj skromnih športnih objektov ob delovnih organizacijah in sploh dati večji poudarek športu...« je v posebnem biltenu, ki ga je izdal organizator, Občinski sindikalni svet Nove Gorice, poudaril Stefan Cigoj, zvezni poslanec in sekretar medobčinskega komiteja ZK za Goriško in ob tej priložnosti predsednik občinskega predsedstva.

Na letošnje, to je prve delavske igre sindikatov Primorske so se sindikalni sveti dolgo časa pripravljali. Zato smo bili z izvedbo, ki jo je prevzela Občinska zveza za telesno kulturo Nova Gorica, zares zadovoljni.

Ob tem naj povemo, da se v tej svoji oceni malce razhajamo z ocenami nekaterih ekip oziroma posameznikov, ki niso vzel resno propozicij, saj so prišli v Novo Gorico, kot denimo, na popoldansko rekreacijo, brez slehernih dokumentov — še »osebno« so pozabili doma — nakar so se nešportno znašali nad častnim razsodiščem, organizacijskim odborom in celo častnim predsedstvom.

No, ne glede na vse: dobra šola za v prihodnje! Namreč, četudi gre za povsem prijateljsko sindikalno športno srečanje, ne gre brez spoštovanja pravil. Škoda, da to še danes ne vedo vsi, celo nekateri ne, ki se ima-

jo za »prekaljene« športnike.

Če organizatorjem minulo nedeljo v Novi Gorici ne bi zjutraj nagajal dež, bi se zbor udeležencev z defilejem in svečano otvoritvijo začeli točno ob napovedanem času. Tako pa je prišlo do krajše zamude, ki sama po sebi ne bi niti najmanj kvarila celotne prireditve, če se ne bi tako močno zavlekla tekmovanja v balinanju.

Po predhodnem dogovoru so se najboljši športniki primorskih organizacij pomerili to pot v sedmih športnih panogah: malem nogometu, odbojki, namiznem tenisu, kegljanju, balinanju, streljanju in šahu. Skoraj vsa srečanja so bila v novogoriškem športnem parku, to je tako rekoč v samem centru mesta, kar je dalo igram še posebno prijetno in obenem svečano obeležje.

Posebno nekatera srečanja so bila na dokaj visoki športni ravni, na primer v balinanju, namiznem tenisu in malem nogometu, zato so prišli na svoj račun tudi gledalci, ki se jih je zbralo, posebno popoldne, kar veliko. Takoj po jutranjem dežju se je namreč na Goriškem zjasnilo in toplo nedeljsko sonce je zvalilo na plano staro in mlado.

Če se iger ne bi udeležili nekateri neresni posamezniki, ki so želeli vzeti vse skupaj malce preveč na lahkino in potlej zmagati za »zeleno mizo«, bi ostalo srečanje v Novi Gorici vsem zares v najlepšem spominu. Tako pa so nekateri, ki niso prinesli s seboj niti najosnovnejših potrebnih »papirjev«, vsekoli obremenjevali organizatorje s pritožbami in negodovanjem, češ da so pravila prekomplikirana, da sta sleherni formalizem, vsaka natančnost na sindikalnih športnih igrah nepotrebna in odveč. Pri tem pa so na žalost pozabljali, da so propozicije sestavljali sami oziroma njihovi zastopniki, da so predstavljala pravila iger skupni dogovor vseh sodelujočih.

Vse, ki so pripotovali v Novo Gorico, pa se pred tem niso po-

trudili niti toliko, da bi prečitali »navodila udeležencem DIS Primorske 70«, in so potlej hoteli osvojiti točke »na silo« in ob tem, vsaj v nekaterih primerih zelo nešportno in žaljivo ukrepali, moramo vsekakor spomniti na naslednje dejstvo: tudi v športu, čeprav sindikalnem, ne gre brez »papirjev«. Že zelo dolgo ne več. Pa še to: na športni prireditvi, katere osnovni namen je sklepanje prijateljstev, izmenjava pogledov in izkušenj, poglabljanje vezi in plemenitenje odnosov, skratka prijateljstvo na vsej fronti, bi človek pričakoval, da točke in rezultati niso tako silno pomembni, kot so nekateri po vsej sili hoteli dokazati v Novi Gorici. In, kdor je zares športnik, mora znati športno prenesti tudi poraz. Tako bi bilo edino prav in upajmo, da bo tako v prihodnje.

Na prvih DIS Primorske so zmagali Novogoričani. Sledijo jim športniki Kopra, Postojne, Idrije itd.

A. ULAGA

PO LETNIH ŠPORTNIH IGRAH SLOVENSkih ŽELEZARJEV

ŽELEZARJI O IGRAH

Letne športne igre delavcev združenega podjetja Slovenske železarnice so povsem uspele. Vsi, ki so bili prvo septembrsko soboto na Ravnah, bidisi kot tekmovalci ali kot opazovalci, so bili mnenja, da tako dobro organiziranih železarskih iger še ni bilo. In vsi, ki smo jih opovedovali za mnenje o igrah, so pohvalili organizatorje in obenem izrazili željo, naj bi v bodoče igre obsegale tudi nekatere druge panoge, kot na primer plavanje, šah, več smučanja, košarko itd. Tudi atletskih panog naj bi bilo več, sodeč po pogovorih s številnimi tekmovalci.

Nekateri izmed mnenj o namenu iger, organizaciji in nadaljnjih načrtih smo tudi zapisali. Posamezniki so povedali:

Srečko Sudžukovič, valjar z

Jesenici: »Po mojem je bila organizacija na višini, takšnih iger še nisem doživel. Zelo sem zadovoljen tudi s tekmovalnim dosežkom — drugi sem bil v metu krogla. Spoznal sem nekaj novih prijateljev, to pa je tudi eden od glavnih namenov naših iger. Še bolj bi morali sodelovati, v več panogah bi morali tekmovati, bilo bi še bolj zanimivo.«

Marjan Pristov, metalurški tehnik, prav tako iz jeseniške železarnice, je menil: »V naši železarni bi morali več pozornosti posvetiti rekreaciji, predvsem naj bi zajeli večje število delavcev. Nimamo dovolj primerenih igrišč za razne panoge, tega pa ravnem kolegom ne manjka. Pri nas smo ves denar dajali le za hokej, drugih objektov pa

skorajda nimamo. Ravenčani so ravnali najbolj umno: takšnega športnega parka še nisem videl.«

Tone Kelenc iz Štor: »Mislim, da izražam mnenje vseh, če pravim, da so igre lepo uspele. Zadovaljni smo z organizacijo kot s tekmovalnim dosežki. Nas železarje združuje podobno delo, enaki problemi, zato je koristno za nas, da se tudi čim boljše spoznamo med seboj. Rekreacijsko življenje v združenem podjetju je bolj zaživel, več je narčnosti, seveda pa bi tudi tu še lahko napredovali. Zadovaljen sem.«

Ivan Pušnik, modelni mizar iz ravnanske železarnice je menil, da je prav, da je tudi na športnem področju prišlo do sodelovanja in dodal: »Srečanje naj bi obsegalo še več disciplin, več naj bi bilo tudi tekmovalcev. Prav je, da nastopajo le neregistrirani športniki, ker le tako rekreacija doseže svoj namen. Vsako leto bi moralo biti boljše, težiti moramo za tem. V naši

Se posebno zanimivo bo tekmovanje starejših članov (nad 35 let) v malem nogometu, ki se bodo letos pomerili že drugič. Po spomladanskem delu tekmovanja je vrstni red naslednji: 1. EMO, 2. Izletnik, 3. Cinkarna, 4. Klima, 5. Cetis, 6. Železarna, 7. Občina, 8. UJV.

Kar 100 plavalcev iz raznih celjskih kolektivov se je udeležilo plavanja v okviru tekmovanja za sindikalno rekreacijsko značko. Tekmovalci do 30 let so igrali na 300 m, od 30 do 40 let na 200 m in nad 40 let na 100 m. Več kot polovica je presegla norme za največje število možnih točk.

Moramo zapisati, da je tekmovanje za sindikalni rekreacijski znak vzbudilo veliko zanimanje med pristajši športa in rekreacije v Celju. Kar 5 delovnih kolektivov pripravlja izlete na Triglav (tak izlet prinaša vsakemu tekmovalcu veliko število točk). Sicer pa to tekmovanje sestoji iz dveh delov: tekmovanja aktivnosti v okviru sindikalne organizacije in doseženih rezultatov v individualnih skupinah — plavanju, streljanju, kegljanju, planinstvu in smučanju.

TONE GORSIC

SINDIKALNE TEKME V CELJU

Jesenski del sindikalnih športnih iger v Celju je že v polnem razmahu. Vsak dan se vrstijo tekmovanja v I. in II. nogometni ligi, rokometu in malem nogometu za starejše člane. Poleg tega bodo v jesenskem delu na sporedu še naslednje discipline: biciklizem, kegljanje in odbojka. Tekmovanje v obeh nogometnih ligah gre h koncu. V 9. kolu I. lige so bili doseženi naslednji rezultati:

Železarna : Zlatarna 3:0 (Kavka 1, Godicelj 2), EMO : Klima 0:1 (Rihtar), Kovinoteh-

na : Ingrad 1:0 (Mozetič), Izletnik : Železnica 0:3 b.b.

Lestvica po 9. kolu: 1. Cinkarna 11 točk, 2. Železnica 11, 3. Kovinotehna 9, 4. EMO 8, 5. Železarna 8, 6. Tehnomicator 6, 7. Zlatarna 5 (—1), 8. Klima 5, 9. Ingrad 4 (—1), 10. Izletnik 0 (—2).

Vse kaže, da bo o prvaku oddločila tekma med Cinkarno in Železnico v zadnjem kolu.

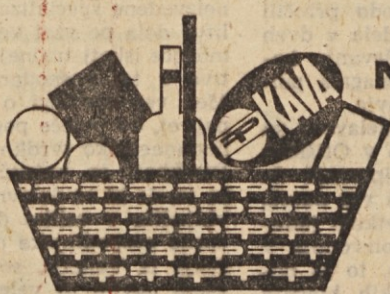
V II. ligi so bili v 9. kolu doseženi naslednji rezultati: Merx : Cetis 1:1 (Tavčar, Poznič), Savinja : Libela 1:0, Zična : Elektrosignal 1:1 (Kavdič, Doberšek), Prosveta : Aero 0:0, Avto Celje : Metka 3:0 b.b.

Metka je zaradi nerednega tekmovanja izključena iz lige. Lestvica po 8. kolu: 1. Cetis 10 točk, 2. Aero 9, 3. Prosveta 9, 4. Elektrosignal 7 (—1), 5. Libela 6, 6. Savinja 6, 7. Avto Celje 4 (—1), 8. Zična 4, 9. Obnova 3 in 10. Merx 0 (—2) točk.

V rokometu nastopa 10 članskih ekip, ki so razdeljene v dve skupini. Skupina A: Prosveta, Cetis, Ingrad, Libela, Železnica, Skupina B: Toper, Cinkarna, EMO, Klima, Železarna.

Prvi rezultati: Cetis : Libela 12:8, Prosveta : Cetis 12:7, Prosveta : Libela 14:13.

OB NAKUPU NE POZABITE

MARKET

SUPERMARKET

PODOBE NAŠEGA ČASA

— Jaz mislim, da se je tre-
ba najprej dogovoriti, kako

bomo delali, ne? Če bo delal

vsak po svoji glavi...

— Jaz se s tem strinjam!

Mislil pa, da smo se veliko

stvarili že pogovorili in da se

ni treba o teh stvarih več po-
govarjati, ampak takoj začeti

delati.

— Tudi jaz mislim tako kot

ti. Ampak, kaj naj začnemo

najprej delati?

— Najprej cesto! Ko bomo

imeli cesto, pa bomo začeli

lahko zidati tovarne.

— Prav! Kod pa naj gre

cesta?

— Jaz bi jo postavil po dol-

gem.

— Jaz postrani.

— Jaz pa povprek.

— Jaz pa povprek.

— Kje pa naj začnemo?

— Jaz bi na jugu.

— Jaz na severu.

— Kaj pa, če bi jo gradili

po koščkih?

— Prav, pa po koščkih!

— Pa potem?

— Potem bi gradili tovar-

ne.

— Kakšne?

— Jaz za aluminij.

— Jaz tudi!

— Jaz tudi!

— Jaz bi pa raje železarno.

— Jaz tudi!

— Jaz tudi!

— Jaz pa luko.

— Jaz tudi!

— Jaz tudi!

— Jaz tudi!

— Jaz tudi!

— Jaz tudi!

— Jaz tudi!

— Jaz tudi!

sto po koščkih, po dolgem, po-

strani in povprek čez dvorišče.

nato druge zanimive stvari.

Po našem in sosedovem

dvorišču je kmalu stalo vse

polno tovarnic aluminija in ce-

luloze, železarnic, elektrarnic

in lukic.

Ljudje pa, ki so hodili gle-

dat, kaj otroci počno, da je na

našem dvorišču kar naprej

smeh, so začudeno zmajevali

z glavo.

Kaj ne bi!

VINKO BLATNIK

NAŠE IGRE

NA ZAHTEVNIH TUJIH TRŽIŠČIH ČEDALJE VEČ IZDELKOV VELENJSKE TOVARNE GOSPODINJSKE OPREME
»GORENJE«

Oktobra čez »veliko lužo«

Velenjsko »Gorenje« je v letošnjem letu usmerilo izvoz strojev za gospodinjstva v pretežni meri na za-
htevna zahodnoevropska tržišča in v ZDA. Prihodnje leto bo TGO »Gorenje« Velenje za italijansko fir-
mo Zanussi. drugi največji izvoznik strojev v Zvezno republiko Nemčijo

Hkrati s hitrim porastom proizvodnje povečujejo zadnja leta v Tovarni gospodinske
opreme Gorenje Velenje tudi izvoz. Medtem, ko se lani skozi vse leto odpremili na tuja
tržišča za nekaj nad 3 milijone dolarjev strojev za gospodinjstva, so letos iztržili toliko de-
narja z blagovno menjavo s tujino že v prvih sedmih mesecih.

V velenjski Tovarni gospo-
dinjske opreme Gorenje se do-
bro zavedajo, da si bodo zago-
tovili nadaljnji razvoj le ob ve-
likoserijskih proizvodnji. Ta pa
terja vse večje vključevanje v
mednarodno blagovno menjavo.
Ne samo zaradi premajhnega
domačega tržišča za tak obseg
proizvodnje, pač pa tudi zate-
gadelj, da se lahko kar najbolj
objektivno oceni vrednost pro-
izvodnje in jo primerja z dose-
gi drugih.

Ker bodo odpremili večje po-
šiljke strojev za gospodinjstva
tujim kupcem v prihodnjih je-
senskih mesecih, računajo, da
bodo letos z blagovno menjavo
s tujino zaslužili v velenjskem
Gorenju najmanj 7 milijonov
dolarjev. V primerjavi z lan-
skim letom bodo torej izvoz več
kot podvojili.

Čeprav je v tem letu odpa-
del v večjem obsegu že predvi-
deni izvoz na nekatera vzhodno-
evropska področja, pa Velenj-
ci niso vrgli »puške v koruzo«,
kot se temu reče. Povečali so
prizadevanja za večjo uveljavl-
jevanje na zahtevnih zahodnoevrop-
skih tržiščih in v nekaterih dru-
gih državah, kar je še posebej
pohvalno. In v teh prizadevan-
jih dosegajo pomembne uspehe.

Električne štedilnike bodo v
prihodnje prodajali tudi največ-
ji blagovni hiši v Zahodni Nem-
čiji, specializirani za prodajo iz-
delkov s pomočjo katalogov, in
sicer Quelle. Gospodinske stro-
je pa zdaj izvažajo tudi večje-
mu številu specializiranih trgo-
vin za prodajo teh izdelkov v
Zvezni republiko Nemčiji. Tja
izvažajo tudi čedalje več luksu-
snih štedilnikov, predvsem takih
z vgrajenimi programskimi ura-
mi. Trgovskim hišam Quelle v
Avstriji so odpremili prve večje
posiljke pralnih strojev. Še v
tem letu bodo trdili Bauknecht
iz ZRN odpremili prve peči na
olje. V tem letu jih bodo izvo-
zili 45.000 kosov. Oktobra pa bo
velenjsko Gorenje odpremilo
prve hladilnike čez »veliko
lužo«, v Združene države Ame-
rike, in sicer družbi Selectron
International iz Chicaga.

Glavno tržišče za izdelke To-

varne gospodinske opreme Go-
renje Velenje je Zvezna repu-
blika Nemčija. Izdelke Gorenja
prodajajo vse večje blagovne
hiše, kot Neckermann, Quelle,
Horten, Hertie, Kaufhof, Kar-
stadt itd. ter vrsta specializira-
nih trgovskih hiš za prodajo to-
vrstnih izdelkov. Pošiljajo pa
jih tudi nekaterim velikim fir-
mam. Letos bodo v ZRN izvo-
zili okrog 80.000 hladilnikov (v
prvem polletju so jih prodali
30.000), nad 60.000 električnih
štedilnikov ter nekaj tisoč pral-
nih strojev. Tem pa se bo pri-
družilo še 45.000 peči na olje,
ki jih bodo odpremili trditi
Bauknecht. Precej izdelkov bo
šlo tudi v sosednjo Avstrijo. V
Združene države Amerike bodo
odpremili prve hladilnike, po-
godbo imajo za pet let. Sicer pa
je velenjsko Gorenje doslej pro-
dalo pralne stroje tudi v Hong
Kong, na Cipru je mogoče ku-
piti pralne stroje, štedilnike in
hladilnike, izdelane v Velenju,
v Avstralijo so prodali hladilnike,
v Češkoslovaško socialistično re-
publiko pa so izvozili večje ko-
ličine pralnih strojev.

PREDVIDEVANJA ZA IZVOZ
V LETU 1971:
PRODATI V TUJINO
ZA NAJMANJ 15 MILIJONOV
DOLARJEV IZDELKOV

V prihodnje bodo v velenjski
Tovarni gospodinske opreme
Gorenje izvoz še hitreje pove-
čevali. Po doslej sklenjenih po-
godbah in predvidevanjih je
mogoče pričakovati, da bodo
prihodnje leto iztržili z izvozom
najmanj 14 do 15 milijonov do-
larjev. Velenjska TGO Gorenje
pa bo postala v Zvezni republiko
Nemčiji, in sicer za italijanskim
Zanussijem, drugi največji uvoz-
nik strojev in opreme za gospo-
dinjstva!

V letu 1971 se bo precej po-
večal izvoz v Združene države
Amerike, saj bodo tja odposlali
najmanj 70.000 hladilnikov, pre-
učujejo pa tudi možnosti za iz-
voz nekaterih drugih izdelkov.

V Zvezno republiko Nemčijo
bodo prodali prihodnje leto nad
100.000 hladilnikov. V izvoz v
to državo pa bodo vključili zra-
ven električnih še plinske šte-
dilnike. To predstavlja nov po-
memben uspeh Gorenja pri uve-
ljavljanju na tujih tržiščih, saj
je sprito zahtevnih tehničnih
predpisov (pa tudi zaradi zašči-
te domačih proizvajalcev) kaj
težko dobiti potrebne ateste. V
ZR Nemčijo bodo izvozili tudi
večje količine pralnih strojev, in
sicer okrog 50.000 strojev.

S trdiko Korting bodo razši-
rili sodelovanje na področju
proizvodnje črno-belih televizij-
skih sprejemnikov in računajo,
da bodo odpremili v ZR Nem-
čijo večje količine teh sprejemni-
kov. Nadaljevali bodo z izvozom
peči na olje trditi Bauknecht.
Firmi Krups iz ZRN pa bodo iz-
vozili 250.000 stenskih tehnic, in
sicer iz nove tovarne v Mozirju.
Ta izvoz temelji na dolgotrajnem
sodelovanju med trdkama Go-
renje in Krups na področju pro-
izvodnje malih gospodinskih
strojev.

Seveda pa si v Velenju pri-
zadevajo, da bi razširili področ-

je, kamor izvažajo izdelke TGO
Gorenje. Nova tržišča naj bi
bila v Skandinaviji in Franciji,
pa morda še kje drugje. V izvoz
pa bodo vključili tudi še neka-
tere druge proizvode, zlasti še
zmrzovalne skrinje in omare, ki
jih bodo proizvajali v pretežni

meri za izvoz.

Velenjsko Gorenje bo v pri-
hodnjem letu, po doslej skle-
njenih aranžmajih sodeč, izvo-
zilo polovico celotne proizvodnje
hladilnikov in električnih štedil-
nikov ter pomembne količine
pralnih strojev. Izvozilo pa bo
tudi vso proizvodnjo stenskih
tehnic iz obrata v Mozirju.
Verjetno pa pripravljajo v Go-
renju tudi glede izvoza, podob-
no kot je primer na drugih pod-
ročjih, kako presenečenje.

M. L.

V TEKSTILNI INDUSTRIJI OTIŠKI VRH PRI DRAVOGRADU PREUSMERJAJO PROIZVODNJO

ODLOČITEV OB PRAVEM ČASU

Proizvodni program in zastarelost strojne opreme in tehnologije nista več zagotavljala potrebnega de-
narja za modernizacijo proizvodnje oziroma za izvajanje nove tehnologije ● Tekstilna industrija Otiški
vrh pri Dravogradu sklenila triletno pogodbo z zahodnonemško tvrdko SCHULTE — DIECKHOF za pro-
izvodnjo ženskih hlačnih nogavic ● Kolektiv pa si želi zagotoviti trajnejšo perspektivo tudi za naprej,
pri čemer računa, da se bo vključil v veliko družino Tovarne gospodinske opreme »Gorenje« Velenje

V zadnjem času se je zvrsti-
lo pri nas veliko razprav o tem,
kako bo z razvojem tekstilne
industrije. Ugotavljamo, da sta
tako modernizacija in avtoma-
tizacija tekstilne industrije ne-
izpodbitna nujnost. Tistim, ki
se za to pot ne bodo odločili, ni
zagotovljena perspektiva. Ven-
dar pa pri nas z odločitvami v
tej smeri še vse preveč odlašajo.
Pozabljamo verjetno, da za-
posluje naša tekstilna industrija
še zmeraj nad 200.000 delavcev,
se pravi, da je še vedno po-
membna gospodarska dejavnost.
Likvidacija posameznih tovarn
bo nedvomno terjala odpiranje
novih delovnih mest v drugih
panogah gospodarstva in po-
trebne investicije za to. Investi-
cije so nujne, pa najsi gre za
modernizacijo tehnologije in
proizvodnih procesov v tekstilni
industriji ali pa za odpiranje
novih delovnih mest v tistih de-
lovnih organizacijah, ki bi pre-
vzele delavce iz tekstilnih to-
varn, ki bi jih zaprli.

MED PRVIMI
SO SE ODLOČILI
ZA PREUSMERITEV
PROIZVODNJE

V občini Dravograd, točneje
v Otiškem vrhu, deluje Tekstil-
na industrija. Začetki tovarne
segajo v leto 1933, ko je bila na
pogorišču nekdanjega mlina
urejena tovarna, v katero pa so,
žal, namestili stare stroje. Za-
radl dotrajanih strojnih naprav
ter proizvodnega programa, to
je proizvodnje bombažnih tkan-
nin ter barvanja, se je znašel
delovni kolektiv Tekstilne indus-
trije Otiški vrh pri Dravogradu
v precejšnjih težavah. Večjih
vlaganj v tovarno ni bilo. Pred
sedmimi leti so namestili nekaj
novih staveb ter druge dodatne
opreme.

Leta 1968 so v tovarni začeli

s poskusi uvajanja sintetičnih
surovin. Zaradi zastarele tehno-
logije in dotrajanih strojnih na-
prav pa tudi ta prizadevanja ni-
so rodila uspehov. Tovarna sa-
ma pa v danih pogojih tudi ni
bila sposobna zadovoljiti vsem
zahtevam tržišča z visoko stop-
njo oplenitvenja.

Kljub vsem prizadevanjem
in željam delovna organizacija
vsa leta po drugi vojni ni prišla
na vrsto za modernizacijo stroj-
nega parka in tehnologije. Zato
tudi ni čudno, če se je število
zaposlenih zategadelj iz leta v
leto zmanjševalo.

Letos so samoupravni orga-
ni in vodstvo tovarne sklenili,
da je treba napovedati boj ne-
gotovi perspektivi jutrišnjega
dne. Med več predlogi so se v
prvi fazi odločili za preusmeri-
tev proizvodnje, sicer za zdaj še
znoprat tekstilne industrije. Za
naprej pa si želijo zagotoviti
trajnejšo perspektivo z vključit-
vijo v enega od domačih veli-
kanov, konkretno v TGO Gore-
nje Velenje.

NOVA PROIZVODNJA —
SKORAJ 200 NOVIH
DELOVNIH MEST

Sporazumno s Poslovnim
zdrženjem tekstilne industrije
Slovenije je Tekstilna indus-
trija Otiški vrh pri Dravogradu
nedavno tega podpisala dogovor
o preusmeritvi proizvodnje oz.
točneje za proizvodnjo ženskih
hlačnih nogavic v sodelova-
nju z zahodnonemško tvrdko
SCHULTE — DIECKHOF. Po-
godba določa triletno sodelova-
nje, v Otiškem vrhu pa bodo
počeniš s 1. januarjem 1971 vsak
dan dodelali 100.000 ženskih
hlačnih nogavic. Zahodnonem-
ški partner Schulte — Dieckhof
bo celotno proizvodnjo Tekstil-
ne industrije Otiški vrh odkupil,
prevzel pa je tudi vse obvezno-
sti glede tehnologije in priuče-

vanja delovne sile. Odprta pa
so vrata tudi za nadaljnjo raz-
širitev sodelovanja.

In kaj bo prinesla Tekstilni
industriji Otiški vrh ta prva
preusmeritev proizvodnje? Bist-
veno je, da bo tovarna lahko
zaposlila okrog 200 novih delav-
cev, pretežno ženske delovno
silo. Osebnih dohodki, ki so v to-
varni v Otiškem vrhu med naj-
nižjimi v tekstilni industriji na
Slovenskem in v občini, se bodo
po preusmeritvi proizvodnje
zvišali od zdajšnjih 740 din v
poprečju na okrog 1000 dinar-
jev. Seveda pa bo mogoče s po-
večevanjem produktivnosti ter
z izboljšanjem organizacije dela
osebne dohodke časoma še zvi-
šati. In še nekaj: tovarna v Oti-
škem vrhu posluje zdaj na meji
rentabilnosti, akumulativnost pa
je sprito velike iztrošenosti os-
novnih sredstev pod povpreč-
jem. Po preusmeritvi bodo usta-
rili nekaj sto tisoč dinarjev tudi
za sklade in za kritje drugih po-
treb zaposlenih.

SLOVO OD STARE TOVARNE

Pred mesecem dni so začeli
odstranjovati stare stroje in na-
meščati nove. V prihodnje bo
teklo delo v 2 izmenah. Zaposlo-
vali bodo kar 86% ženske de-
lovne sile. Nekvalificirano de-
lovno silo, ki jo bodo na novo
sprejeli na delo, bodo priučili
za posamezne faze dela v dveh
mesecih. Pri izobraževanju ka-
drov bo tovarni pomagala pol-
zelska Tovarne nogavic.

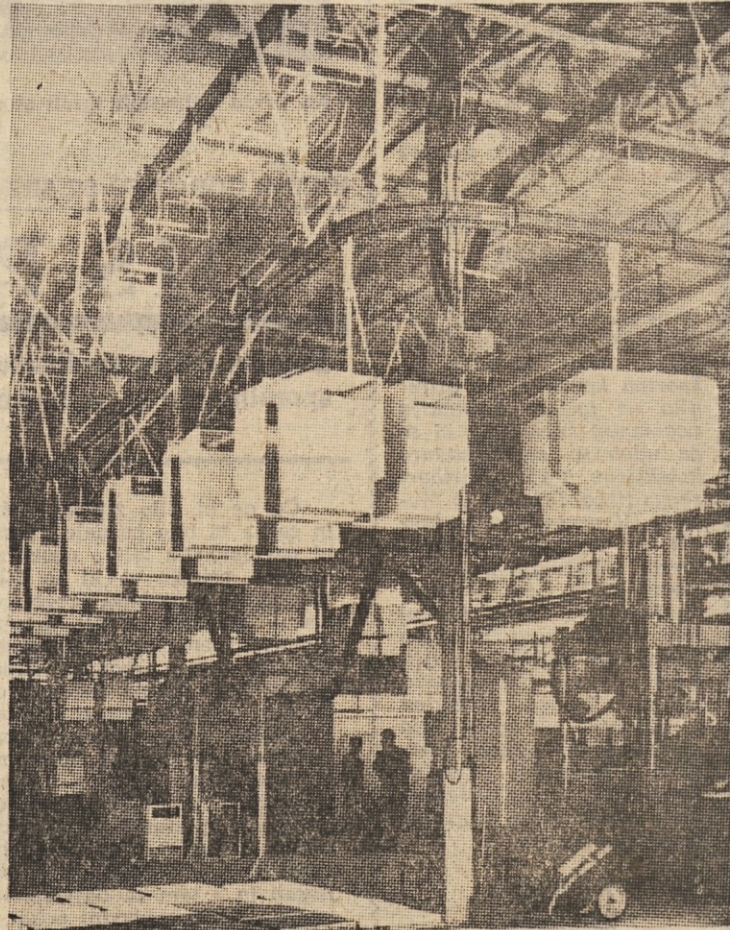
S priučenjem delavcev za
novo proizvodnjo so v Otiškem
vrhu že začeli. Najpozneje do
konca leta mora biti vse nared,
tako da bi že z začetkom janu-
arja 1971 stekla proizvodnja v
predvidenem obsegu, to je do-
delava 100.000 ženskih hlačnih
nogavic na dan.

Preusmeritev proizvodnje bo
veljala Tekstilno industrijo Oti-

ški vrh okrog 1.400.000 dinarjev.
Točneje rečeno — toliko denar-
ja bo morala za to svojo odloči-
tev zbrati izven delovne organi-
zacije, to je v obliki posojil. Po-
moč in razumevanje za to so
pokazali tako sklad skupnih go-
sposarskih rezerv občine Dra-
vograd, Kreditna banka Celje —
podružnica Slovenj Gradec kot
tudi republiški sklad. Gre za eno
od prvih tekstilnih tovarn pri
nas, ki se je odločila za pre-
usmeritev proizvodnje in ne-
dvomno je mnogo bolje in ra-
cionalnejše, da se podpre pre-
usmeritev, ki zagotavlja odpira-
nje novih delovnih mest, višje
osebne dohodke in ustvarjanje
skladov, kot pa da bi denar po-
rabili za kritje izgub.

ZELJO SI ZAGOTOVITI
TRAJNEJŠO PERSPEKTIVO

Ceprav so v Tekstilni indus-
triji v Otiškem vrhu pri Dra-
vogradu zdaj sredi snovanj
okrog nove proizvodnje in na-
vzlic temu, da za prihodnja tri
leta ni pričakovati težav glede
proizvodnje in prodaje vseh iz-
delkov, pa se v tovarni zaveda-
jo, da je treba zagotoviti traj-
nejšo perspektivo kolektivu, ki
bo štel v prihodnje nad 300 čla-
nov. Zavedajo se, da sprito pre-
dimenzioniranosti zmogljivosti
tekstilne industrije pri nas in
neizvedene specializacije ter de-
litve dela po vsej verjetnosti ni
mogoče iskati trajnejše perspek-
tive v tej gospodarski panogi.
Med več predlogi o tem, kako
naprej, ko poteče pogodba z za-
hodnonemško tvrdko Schulte —
Dieckhof, je največ zavzetosti
za to, da bi se delovna skupnost
vključila v veliko družino To-
varne gospodinske opreme Go-
renje iz Velenja, seveda s po-
vsem novim in velenjskim po-
trebam in zahtevam prilagoje-
nim proizvodnim programom.
(ek)

Del velike proizvodne hale

Ali veste...

...da se v svetu prijavl let-
no okoli 400.000 iznajditeljev
(70% teh pride na Sovjetsko
zvezo, ZDA, Japonsko in obe
Nemčiji). V Jugoslaviji pa je
bilo leta 1967 prijavljenih ko-
maj 880 patentov, a lani 1016.
V tem pogledu zaostajamo za
Bolgarijo, ki letno prijavl 1700
patentov, Češkoslovaško 6890,
Madžarsko, Romunijo in Polj-
sko. Leta 1939 je bilo prijavlje-
nih le 432 izumov. Vendar pa
tmamo v primerjavi s predvoj-
nim stanjem najmanj petkrat
boljšo tehnično ureditv z mo-
derni tehnologijo in najmanj
petkrat več tehnične intelligen-
ce. Zaradi vsega tega so druž-
bene prizadevanja za izboljša-
nje tega stanja več kot nujna;

DELAVSKA ENOTNOST

Izlisto republiškega sveta ZS za Slovenijo, izdaja CZP Delavska enotnost v Ljubljani. List je bil ustanovljen 20. novembra 1942. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik MILAN POGACNIE. Na-
lov uredništva in uprave: Ljubljana, Dalmatinova ul. 4, poštni predal 313/VI, telefon uredništva 316-672, 316-695. Račun pri Narodni banki v Ljubljani, št. NB 501-1-991, devizni račun pri Kreditni banki in tra-
valnici Ljubljana, št. 501-620-7-2000-10-3204-488 — Posamezna številka štano 50 N-par — 50 S-din — Narodna št. 421234 6,50 N-din — 650 S-din — polletna 13 N-din — 1300 S-din in letna 26 N-din — 2600 S-din —
Bokopisov ne vračamo — Poštnina plačana v gotovini — Tisk in klišaji CZP »Ljudska pravica« Ljubljana